

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krona, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krona temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Naše misli o „Sokolskem domu“ v Celju.

Slep bi bil, kdor bi skušal tajiti, da je težko naše stališče v boju proti premoči naših nasprotnikov. Potlačili so nas k tlom, in kakor železne verige nas oklepa kapital tujca v naši zemlji, nam stoji sovražna noga na tilniku. Košček za koščkom si mora osvajati spodnještajersko Slovenstvo zemljo, ki mu jo je ugrabilo tujstvo — in posluževati se mu je sredstev vseh mogočih, da si pribori na svoji zemlji ugled in veljavo, da si pribori gospodstvo. Gospodarska osamosvoja — ti dve besedi ste program vsemu našemu dejanju in nehanju v tem težkem boju. A predpogoj naraščanja gospodarske sile našega naroda je in ostane: izobrazba vseh slojev naroda, izobrazba vsakega posameznika v narodu.

Dobršen del tozadevne naloge, širiti med narodom izobrazbe, je izvršilo doslej baš tudi slovensko Sokolstvo. Prvi namen in glavni cilj Sokolstva je, vzgajati narodu telesno krepke, zdrave ljudi, ki morejo kljubovati telesnim naporom v težkem življenjskem boju. A ne samo telesno stran izgoje posameznikov narodnega organizma ima Sokolstvo kot cilj, ampak v isti vrsti tudi duševno. Vzgajati duševno-krepke, energične, značajne in krepostne može in žene, to je Sokolstva sveta naloga. S tem v tesni zvezi je, kakor naravno, širjenje izobrazbe v narodove mase, izobrazbe na vsakem polju, katera se le omogočuje v narodu razumevanje potrebe gospodarskega boja.

Češko Sokolstvo ima kot eno najvažnejših točk svojega programa razširjanje ljudske izomike in izvršuje to točko skoro povsod, kjerkoli snuje

sokolska društva, tudi praktično z ustanavljanjem javnih čitalnic in knjižnic. Tako ima češko Sokolstvo neprecenljive zasluge za svoj narod, ker je baš ono veliko pripomoglo k občudovanja vredni izobrazbi češkega naroda ter pomagalo vzgojiti v njem ono globoko ukoreninjeno odporno silo, katero kažejo Čehi ob vsaki priliki.

Reči moramo, da tudi slovensko Sokolstvo pojmi v polni meri važnost baš te svoje naloge, in če tudi ji doslej ni v tolikem obsegu zadostilo, kakor češko Sokolstvo, mu ne moremo očitati v tem prav ničesar. Slovensko Sokolstvo je bilo doslej v vednem in neprestanem razvoju in je te deloma še sedaj. Še je mnogo krajev po slovenskem ozemlju, koder morajo vstati sokolska društva, koder mora Sokol dvigniti svoja krila. In tudi razna naša Sokolska društva doslej niso bila v tesni stiki, niso se nikdar še posvetovala o kakem enotnem programu za skupno in enotno delovanje. Nadejati se je, da bode se sedaj, ko se je osnovala „Zveza slovenskih sokolskih društev“, vstvaril enoten, skupen program, po katerem bode delovalo v bodoče naše Sokolstvo.

„Celjski Sokol“ ima v narodnem življenju Spodnještajerskega Slovenstva že mnogokatero zaslugo. A kakor posnemamo iz zadnje objavljene oklica „Rojak“ tudi na silo težkem stališču in se ima boriti še za marsikaj, česar mu je potrebno kot ribi vode. Telovadnica celjskega Sokola, v kateri so se krepili njegovi člani doslej v telesnem oziru, je iz zdravstvenih ozirov za nadalje neuporabna. Zato je sklenil celjski Sokol, da si ustvari svoj dom, da bi imel v prvi vrsti telovadnico. Dovolj pa nam naj, da spregovorimo o tej stvari z ozirom na zgornje naše izvajanje par besed:

Očividno je, da v današnji dobi, ko so kulturne zahteve naroda istovetne z zahtevo po zdravem in krepkem narodu, ne more noben reelen politik odobravati namere, da se zida kakšno poslopje edino v to svrhu, da je tam telovadnica za sokolsko društvo. Pripoznavamo polno upravičenost zahteve po telovadnici, kateri bi se ne moglo iz zdravstvenih ozirov ničesar ugovarjati, a iz stališča narodnega gospodarstva moramo reči, da je premalenkostno, da bi se nalagal narodu zopet velik narodni davek za stvar, od katere si narod sam faktično ne imel bogvekaj.

Kratko in odločno predlagamo torej slavnemu odboru celjskega Sokola ter celi javnosti sledečo misel v pretres:

Institucija čitalnic in bralnih društev na današnji podlagi je popolnoma zastarela in nikakor ne odgovarja modernim zahtevam. Kaj ima celjsko Slovenstvo od tega, če obstaja v Celju čitalnica za 50 članov iz boljših krogov, med tem ko je tukaj silna masa Slovenstva, ki morda želi izobrazbe, a nima prilike, da bi si iste pridobila? V tem oziru tudi „Slovensko delavsko podporno društvo“ ne more doseči bogve koliko več, niti ne bodo tega storila po starem sistemu osnovana bralna društva za okolico. V vseh naših enakih društvih treba novega, svežega duha, duha moderne preustrojitve v demokratičnem smislu.

Baš sokolska društva so v prvi vrsti poklicana, kazati pot nove dobe. In celjski Sokol pokaže svojim bratskim društvom na jasen in lep način, kako umeva nalogo narodnega dela, ako vzame v presojo in ako po resnih premislekih sprejme naš predlog, ki ga stavimo danes pred javnost: Ako že namerava ustvariti si

LISTEK.

Ilustrovani narodni koledar za leto 1906.

Uredil prof. dr. Ant. Dolar. — Last in zaloga „Zvezne tiskarne“ v Celju.

Pred nami leži 17. letnik tega priljubljenega in priznane najelegantnejšega koledarja. Zunanja oprava in bogata vsebina dokazujeta, da se vredno in dostojno pridružuje svojim prednikom.

Posebno obširen in zanimiv je letos zabavni del. Z navdušenjem je pisan lepi životopis dvornega svetnika Kreka, blagodejna toplota veje iz vrstic. Kako resnične so med drugimi besede: „Krek se pa tudi kaj lepo razlikuje od tistih slovenskih rodoljubov, ki so nam spisali cele knjige o slovenskem rodoljubju, ki so bili pa doma v rodbini tako slabotni, da so nam zapustili ponemčene sinove“. Drugi životopis se spominja letos umrlega Josipa Pečnaka, tistega dobrodušnega starca, ki je bil znan daleč okrog in čegar življenje je prepleteno z raznimi spomini na Celje in Teharje.

V poseben okras je letošnjemu koledarju izboren popis Logarske doline izpod poklicanega peresa Frana Kocbeka. Če si že hodil po opisanih krajih, kako živo se ti budijo razni lepi spomini! Če so ti pa še neznani, gotovo si sklenil, da jih pri prvi priliki obišeš, saj so to naše planine. Prikupljivo in strokovno sestavljen spis

oživlja 11 deloma barvanih lepih slik, razun tega nekaj rodoljubnih in deloma krasnih pesnic Mozirskega.

Pripovedni del zastopa v prvi vrsti Ivan Cankar s klasično satiro Martin Skočir in Anastasius von Schiwitz. Lahko rečemo, da ima naše slovstvo malo tako mojstrskih satir, kakor je ta. Vsaka beseda, vsak stavek te pripravi do smeha, — ko bi ne bilo pri vsem tem toliko bridke resnice.

In od te duhovite, zrele satire preideš k nežni črtici Zora in Zoe, kjer se nam odgrinja kos življenja naših mladih gojenk v samostanskih zidovih. Občudovanja vredna je nadalje novelica Ksenija. S kakšno psihologično natančnostjo in doslednostjo je risano to nežno, etersko bitje, Realistična slika Krištof Vran zaključuje pripovedne spise.

Poučne vsebine je vestno sestavljena statistika slovenskih srednješolskih dijakov. Obenem je aktualnega pomena, ker se iz sedanjih razmer da sklepati na število obiskovalcev bodoče slovenske univerze. Vidimo pa tudi iz te slike vse naše siromaštvo posebno glede realke.

Prof. dr. Karl Verstovšek je objavil tukaj svoj govor, ki ga je imel 22. oktobra t. l. v celjskem „Narodnem domu“ o Celjskih grofih in jugoslovanskem ozemlju. Kakor je bil govor z občinim odobravanjem sprejet, tako bo tudi sedaj v tiskani obliki gotovo našel hvaležnih čitateljev.

Koncem zabavnega dela je obligatni kulturno-politični pregled, ki bo marsikomu dobro došel.

To je prozaični del. Vmes pa so vpletene kakor rožice lepe pesmice.

Razun zabavnega dela, ki se je letos posebno posrečil, pa nas še vabi koledar s svojo raznovrstno vsebino. Kolikokrat v vsakdanjem življenju rabiš to ali ono, koledar ti prijazno pride na pomoč!

Omne tulit punctum!

Čitatelj.

Strtemu življenju . . .

Svojemu prijatelju Ivanu Bašu v spomin.

Oko ti plamenče — kam si se zagledalo? Kaj hrepeniš v daljine, v jasnine vedre? Sanjaš nadoblačno razkošno luč? . . . Grobovi tulijo!

(Zupancič: Manom Aleksandrova.)

Po samotni poljani je stopal utrujen potnik . . . Globoko mu je klonila glava, kakor pod veliko težo je bil upognjen hrbet, in koraki so bili opotekajoči, negotovi, in šibila so se mu kolena . . . Premeril je dolgo pot, ali ni je bilo konca: zgubljal se je v nedogledni daljavi v belo meglo . . . Nevzdržema je bežalo obzorje pred njim, a on je jel pešati . . . Postal je otožen, zakaj temne slutnje so se mu plazile pred očmi kakor veše v večernem mraku in mu šepetale: padel boš jutri ali čez leta in vihar te zasuje s prahom na široki cesti, daleč proč od zaželjenega cilja, in trudne noge se bodo spodtikale ob tvoji gomili . . .

. . . Izvršiti je hotel veliko, nesmrtno delo, ki pokaže strmečemu svetu vse, kar je v njem lepega in kraljevskega, visokega in silnega, zakaj

lastni „Sokolski dom, naj ga posveti narodni prosveti, naj žrtvuje mnogo agitacije, mnogo truda in mnogo potrpežljivosti ter naj čaka rajne na zgradbo eno leto dalj, a naj spravi v prostore „Sokolskega doma“ obenem

javno čitalnico,

ali če že te ne, vsaj

javno ljudsko knjižnico

za vse celjske in okoliške Slovence. To je naš predlog. Ako ga vzame celjski Sokol v pretres, bomo govorili o načrtu in o možnosti ustanovitve teh institucij še obširneje.

Vsak prijatelj razširjenja splošne izobrazbe, vsak pravi in iskreni rodoljub pa mora pripoznati veliko upravičenost in važnost naših misli o „Sokolskem domu“ v Celju. Kadar prodere izobrazba v vse sloje našega naroda, v maso ljudstva, takrat bomo mogli reči: za nami in z nami je ljudstvo — in takrat bo mogel tudi celjski Sokol, ako hoče v tem smislu za Celje in okolico izvrševati svojo nalogo, s ponosom gledati na plodove svojega dela in ponosno dvigati krila nad — slovenskim Celjem!

V okrepljenje slov. trgovskega stanu!

V zadnjih letih se je zelo pomnožilo število slovenskih trgovin ne le v Celju, ampak splošno na Spodnjem Štajerskem. Skoraj v vsakem kraju imamo po enega narodnega trgovca (v nekaterih krajih jih še ni, v drugih pa še premalo), ljudstvo se zaveda svoje narodne dolžnosti, in oni narodni trgovci, kateri imajo solidno, dobro blago, stoje gmotno prav dobro. A pri vsem tem še nam manjkajo marsikateri predpogoji za uspešen razvoj in procvit slovenskega trgovskega stanu. V prvi vrsti nam manjkajo en gros trgovine, t. j. velike trgovine, katere bi zalagale manjše trgovce na deželi. Milo se stori človeku, če vidi visoko naložene vozove blaga pred trgovinami naših najhujših nasprotnikov, kateri zalagajo veliko narodnih trgovcev v Savinski, Šaleški dolini itd. Slovensko ljudstvo podpira narodne trgovce, ti pa vse blago jemljejo v veliki množini pri najbolj zagrizenih nasprotnikih v Celju in s tem krepijo celjsko renegatstvo ter uničujejo vse naše stremljenje za gospodarsko osamosvojenje. Če vprašamo katerega izmed teh narodnih trgovcev, zakaj jemlje vse blago pri Rakusch-u, Traun & Stieger-ju, Stadtmühle itd., poreče eden, da žalibog v Celju ni slovenskih velikih trgovin, katere bi ga mogle zalagati z vsemi potrebščinami in mu nudile iste ugodnosti pri nakupu, kakor imenovane; drugi poreče, da mu mnogokrat primanjkuje potrebnega kapitala, s katerim bi takoj plačal blago, in mu le imenovane tvrdke dajo kredit itd. Če upoštevamo vse te razloge, moramo gledati na to, da iste odstranimo. Najboljše sredstvo bi bilo ustanovitev en gros trgovine, oziroma razširjenje katere že sedaj obstoječih narodnih trgovin v Celju (zelo ugodno prometno središče za vse na-

rodne trgovce iz Poljčan do Zidanegamostu, za narodne trgovce v Savinski, Šaleški in Mislinski dolini!), katera bi vsaj pod tako ugodnimi pogoji, kakor nasprotne tvrdke, nudila narodnim trgovcem vse potrebno blago. Ako pa to ni mogoče, potem pa iščite narodni trgovci v samopomoči osvobojenja od nemških velikih tvrdk v Celju in osnujte si skupno nakupovalno zadrugo, kakor so pred kratkim trgovci v Labodski dolini na Koroškem (v Št. Pavlu, Št. Andražu in Wolfsberg-u) istoosnovali. Gotovo se najdejo med slovenskimi trgovci, ozir. v slovenskem trgovskem društvu možje, kateri bodo začeli to vprašanje natanko študirati, se vzlasti poučili o uredbi nakupovalne zadruge v Labodski dolini na Koroškem in osvobodili narodne trgovce od nemških veletrgovin. Slovenska en gros trgovina, oziroma nakupovalna zadruga v Celju pa bode ne le velikega pomena za okrepljenje in napredek slov. trgovskega stanu, ampak tudi velevažnega pomena za napredek Slovenstva v Celju.

Zborovanje na Vidmu dne 5. t. m.

V nedeljo dne 5. t. m. se je na Vidmu vršil občni zbor kat. političnega društva „Sava“ za brežiški okraj.

Že pri prvi točki dnevnega reda „volitev odbora“ je prišlo do difference, ker so došli brežiški udje opravičeno zahtevali, da se težišče društva postavi v Brežice in da se Brežičanom odstopi primerno število mest v odboru. Dosedaj se društvo ravno radi tega ni moglo razviti in uspešno delovati, ker so bili odborniki raztreseni po celem obsežnem okraju. Po daljši debati, katere so se udeležili gg. župnik Cerjak iz Rajhenburga, dr. Benkovič, nadučitelj Zupan iz Brežic, dr. Strašek, sedanji načelnik Levak, izvolila se je skoro soglasno kompromisna lista kandidatov i. s. stari odborniki gg. Levak, veleposestnik v Brežicah, župnik Cerjak, župan Ban iz Vidma, župnik Mešiček iz Brežic, kmet Zalokar, ter novi odborniki gg. župnik Preskar iz Kapel, dr. Benkovič, župnik Potovšek iz Artič, dr. Strašek in Josip Agrež iz Brežic.

Duhovi so bili že precej razburjeni, ko se je prešlo k drugi točki dnevnega reda: govor g. Korošca iz Maribora o političnem položaju.

G. Korošec je govoril popolnoma splošno in od Rimljanov ter rusko-japonske vojske končno došel tudi do lokalnih razmer brežiškega okraja, ker so navzočniki odločno zahtevali, naj se razpravljajo lokalne zadeve. Vsled nemira poslušalcev in pozne ure je moral g. govornik svoj govor znatno skrajšati in je končal z deželnim zborom.

Brežiški člani, ki so bili polnoštevilno zastopani, so hoteli spraviti v razgovor volitve v deželni zbor, ki so bile na dnevnem redu kot tretja točka.

G. kaplan Berk hoče k tej točki govoriti, toda vsled splošnega nemira in razburjenosti se odpove besedi, g. nadučitelj Zupan iz Brežic govori o volitvah, toda vsled prošnje načelnika se odpove besedi.

Ker so Brežičani ob 6. uri morali z vlakom oditi, ker se je že med govorom g. Korošca po-

kazalo, da ni mogoče mirno zborovati, dalje ker na občnem zboru ni bilo zastopano celo Bizeljsko in brežiška okolica, ker se v svrhu določitve kandidata v deželni zbor itak namerava sklicati shod zaupnih mož v Brežice, in ker je vsled nejasnosti splošnega političnega položaja prezgodno sedaj sklepati o kandidaturi v deželni zbor, predlagal je dr. Benkovič, da se občni zbor za danes prekine in se vrši prihodnji občni zbor z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

Nato je odbor sklenil, da se z ozirom na pozno uro občni zbor prekine, in načelnik je zaključil občni zbor.

Med udeležniki se je kazalo veliko zanimanje; upati je, da se bode vprašanje glede dopolnilne volitve za deželni zbor končno rešilo v splošno zadovoljstvo na shodu zaupnih mož, kateri se bode o primernem času sklical v Brežice.

Sokolski vestnik.

— Za „Sokolski dom“ v Celju so zložili v odborovi seji bratje: dr. Serbec Janko, zdravnik, K 200—, Lončar Fran K 100—, dr. Karlovšek, dr. Gvid, Serbec, Smertnik Jože, Detiček Maks, Detiček Pavel, dr. Štiker Ljudevit, Meglič Mirko vsi po K 50—, Nadalje sta darovala gg. dr. Povalej Josip in Janko Šavnik po K 10—. Tedaj prvi darovalci skupaj K 670—. Živeli njih posnemalci!

— V „Slovenskem Sokolu“ je doslovno ponatisnena izjava br. dr. Murnika, sedanjega starosta „Ljubljanskega Sokola“, katero je dal prečitati na izrednem občnem zboru tega društva dne 20. oktobra t. l. V tej izjavi navaja dr. Murnik motive, zakaj ni bil sprejel mesta načelnika v „Slovenski sokolski zvezi“ in zakaj odlaga mesto načelnikovo v „Ljubljanskem Sokolu“. Navaja pa dr. Murnik nekaj nagibov, ki v objektivnem pogledu gotovo niso pravilni in ki se glede njih br. dr. Murnik nahaja v očitni zmoti. V časopisu „Edinost“, izhajajočem v Trstu, je bilo povsem stvarno obrazloženo, zakaj smo sprejeli kandidaturu dr. Ravnikarjevo za zveznega starosta in zakaj smo odklanjali pozneje postavljeno kandidaturu dr. Murnikovo. Obstajali so povsem stvarni razlogi. Niti zdaleka ni komu prišlo na misel, da bi s svojim glasovanjem nastopil proti osebi dr. Murnikovi, ali pa celo proti Sokolu dr. Murniku. Temu dokaz je, da ga je zbor soglasno in z velikim navdušenjem volil na čelnikom, čigar mesto je v sokolstvu dokaž. važnejše, pa tudi odgovornejše od mesta staroste. Načelnik je duša vsakemu sokolskemu društvu, duša je tudi „Zvezi sokolskih društev“. Načelnik more biti le prvi Sokol z vsemi svojstvi in lastnostmi, ki jih ideja sokolska zahteva od vsakega brata Sokola. Ako smo torej br. dr. Murnika hoteli imeti na odličnem mestu zvezinega načelnika, tedaj smo naravnost dokazali, da je dr. Murnik oni prvi Sokol, ki sodi na to mesto. Tega mesta nikakor ne more izpolniti telovadec-načelnik, ako on ni hkratu Sokol-načelnik. Biti načelnik, pa ne biti Sokol, to je brezmiselnost. Zmota je torej v dr. Murniku, ako misli, da mu je zbor s svojim glasovanjem ob volitvi zvezinega starosta izrekel kako nezaupanje, in prepričani smo, da oni časnikarski glas, ki pa z Zvezo, kakor je pojasnil dr. Ravnihar, ni v nobenem stiku in

velika je bila blagovest v njem. Toda pot do cilja je tako dolga in naporna in človek nima gigantskih moči — saj je vendar le človek!

Spoznal je, da je zaman vse njegovo neutešno hrepenenje po nečem velikem, da se drobe v prah gradovi, zidani v zračne višine, uvidel je, da ga zapuščajo moči...

Smeh in radost sta izginila z njegovega obličja, bister pogled je omeglel, oči se užalostile, upadle... Iskal je še opore, a zaman — le velo listje se je zgibalo pod težkimi koraki in žalostno pošuštevajoč vzbujalo rezke glasove, ki so odmevali po mrtvaški tišini, kakor tanek žvižg burje, vzdigajoč se bogvekje...

Na večernem nebu se je nagibalo solnce k zatonu. Temna misel se mu je porajala v duši in žalost je napolnila vznemirjeno srce:

„Tone solnce, tone za večerne gore, samo moja toga vtoniti ne more —“

Polastila se ga je boleštna utrujenost, neizmerne muke se je stisnilo srce. Ni upiral več svojega hrepenječega pogleda v daljino, ni iskal jasnih cest do ciljev, omagal je sredi poti, pal pod težo bremena...

Žalostno ihtee je zavel jesenski veter... V deželo je prihajala jesen, starka velih lic.

* * *

Tiho in otožno, skoro neslišno so doneli zadnji akordi srce pretresujoče žalostinke, strinjajoč se v dolgo, pridušeno ihtenje in zbudjali neskončno bol v človeških srcih, ki so plakala...

„Nikjer, nikjer tolažbe ni“

se je gubilo v komaj vidni daljavi, po vsemiru pa je plavalo nekaj neumevno težkega, z vso silo dušo morečega...

In bogveodkod je prinašal veter presunjačoče glasove, kakor da bi drgnila nepoklicana nevidna roka s plašnim lokom ob nežne strune in izvabljala glasove, tanke ko otročji plač. Ni se mogla duša vpirati njenim vplivom, čutila se je preslabo, premajhno in je zaihtela...

Sijalo je solnce, toda bilo je mrklo ko v pozni jeseni, ki je ne morejo oživiti blede žarki...

Težke grude so zagrmle na krsto, da je votlo zabobnelo... Bilo je, da je kdo vsipal voz debelega kamenja...

— Tu notri naj torej počiva srce, ki je plamtelo polno svete in žarne poezije, gorelo ljubezni in sočutja do zatiranega roda, srce polno vzvišenih misli in idej, ki bi mu bilo nekoč treba samo izgovoriti: Fiant! in obistinile bi se...? Tu naj snivaš ti, ki si hotel dvigniti se s polletom brzokrilega sokola v sinje višave, a ti je usoda pretrgala načrte in ranila peruti, da si kakor obstreljen omahnil in onemogel pal z višine...?

Toda — saj je to naša usoda, usoda zatiranih! Komaj se pojavi talent, zasije kot meteor, že izgine v morju brezkončnosti, ugasne za vedno. Pojavil se je Kette, prišel je Aleksandrov, komaj smo se ju prav zavedli, sta izginila. — Komaj so se oglasile strune na tvoji liri, še niso prvi glasovi prav oddoneli, že ti jo je iztrgala kruta usoda iz rok in struna je tužno utihnila...

Da, odprti grobovi v naši domovini kakor hlastajoč zevajo in pozirajo, kar je lepega, burja nam uničuje plodonosne njive, ko komaj poženo prvo klasje in obetajo bogato žetev.

Nehote prevzame človeka topa resignacija, se ga polasti obup pri misli na nemilo usodo našega ubogega naroda...

Smo li res zapisani poginu, prodani na milost in nemilost slepi usodi...?!

Čemu še hrepenenje, stremljenje za visokimi cilji, saj

„dokler ne pade zadnje zasno čelo, ki lesketa na njem se večnosti poljub — grobovi tulijo...“

(Zupancič.)

Kam prešel je zdaj tvoj globoki glas, tvoja smela moč, carski tvoj pogum?

(Koljcov.)

— Potrkal sem na vrata njegove sobe in tiho vstopil.

Sklonil se je na belo pognjeni postelji in mi podal velo desnico v pozdrav. Burno so se dvigale prsi, vdrtle so bile njegove oči, rumenkasta senca jih je obkrožala. Shušal je vidno v dveh mesecih, kar ga nisem videl. Že je bila utisnila smrt svoj pečat na čelo...

Na pisalni mizi je ležalo vse polno čeških in ruskih knjig. Bil je neumorno marljiv in delaven, še v boleznih se ni mogel ločiti od ljubljenih knjig in je neprestano študiral. Tekom

ki govori o „Sokolih-demokratih“, pri teh besedah ni imel v mislih br. dr. Murnika, kakor da on ne bi bil demokrat. Saj Sokol ne more drugzega biti kakor demokrat.

Druga zmeta dr. Murnikova je, da je v školstvu nastala vsled kandidature dr. Ravniharjeve kriza, da se je s to kandidaturo pripravil razdor, ki bi bil potentakem obstal tudi vkljub poznejši kandidaturi dr. Murnikovi. Br. dr. Murnik naj bo prepričan, da bi bil dr. Ravnihar volje za starostno soglasno, ako ne bi bil proti njemu kandidiral br. dr. Murnik. In če bi se volilo z listki, bi proti dr. Ravniharju morda glasovali le nekateri ljubljanski delegati, niti ne vsi od onih, ki so pozneje oddali svoj glas dr. Murniku. Noben drug protikandidat ne bi na svojo osebo zbral toliko glasov, kakor ravno dr. Murnik. Vsak razdor samo vsled kandidature dr. Ravniharjeve je torej popolnoma izključen, in ravno tako izključeno je, da bi bilo prišlo vsled tega do kake krize. Stvar bi bila kakor samosebi umevna rešena. Da ima dr. Ravnihar nekaj nasprotnikov, je verjetno; kdo jih nima, ki nastopa v javnosti! Misliti pa, da bi zavoljo teh par nasprotnikov prišlo v veliki večini slovenskega školstva do razdora, bi se reklo, dajati oni mali peščici veljavo in pomen, ki ga nima. Vsaki krázi pa bi bila celo izpodnešana tla, ako bi br. dr. Murnik korakal z dr. Ravniharjem roko v roki. Vsak odpor bi bil ničev. Ako je bil dr. Murnik nasprotnega mnenja, — in verujemo prav radi, da je on postopal v najboljši veri, — tedaj si tega ne moremo tolmačiti drugače, kakor da se je nepoznavajoč natanko razmere, dal premotiti. Obžalujemo, da je ta usodepolna zmeta rodila toliko zla; tem večja radost pa nas navdaja, da je danes kriza rešena in sicer na način, kakor bi bila lahko že z vsega početka.

Novice iz Šaleške doline.

— **Št. Ilj pri Velenju.** Dne 3. kimovca t. l. se je ustanovilo pri nas bralno društvo, katero že prav marljivo deluje. V bralni sobi so na razpolago članom skoraj vsi slovenski časniki, snuje se tudi knjižnica, in bralno društvo je razum tega, uvažujoč potrebe časa, upeljalo mesečna poučna predavanja o važnih dnevnih, kakor tudi gospodarskih vprašanjih. Prvo poučno predavanje se je vršilo v nedeljo dne 5. listopada. Ob obilni udeležbi članov bralnega društva (pohvaliti moramo posebno vrle mladeniče) je tajnik bralnega društva v Velenju predaval o gospodarskih zadrugah, posebej o mlekarnah. V uvodu je predavatelj kazal na združenje vseh drugih stanov, katero krepi ne le stanovsko zavest, ampak pospešuje napredek posameznih stanov in njih gnotno blagostanje; povdarjal je posebno, da je na Nemškem že 1.200.000 kmetov (polovica vseh kmetov) združenih v zadruge, opozarjal je posebno na to, da se tudi pri nas v Avstriji dela na to, da se ustanove po vseh okrajih zadruge za kmete. Ne le navedeni razlogi, ampak v prvi vrsti dejstvo, da dve tretjini Slovencev pripadata kmetškemu stanu, nas sili, da se moramo zanimati za to važno gospodarsko vprašanje. Govornik je podal nadalje zgodovino zadrugištva, omenil razne vrste zadrug, kakor posojilnice, splošne kmetске zadruge, živinorejske (bikorejske), vodne, gozdne,

ribiške zadruge, zadruge za izdelovanje špirta, skrobi (štirke) itd. ter nazadnje govoril obsirno o mlekarnah; naštel nam je vse vrste mlekarn, omenil vse iznajdbe, katere so mlekarstvo povzdignile na to visoko stopinjo in orisal vpliv mlekarn na povzdigo raznih panog gospodarstva. Poslušalci so eno pro trajajočemu govoru sledili z velikim zanimanjem in želeli, da bralno društvo priredi še več takih predavanj. Prihodnje predavanje se vrši dne 10. decembra in sicer se bo predavalo o času primernem vprašaju „Volilna pravica“, za prihodnje mesece pa imamo obljubljena predavanja, kakor „Sredstva proti razkosanju in prevelikemu zadolženju kmetških posestev“, „Zgodovina Slovencev in sedanji položaj Slovencev na političnem, kulturnem in gospodarskem polju“, „Naši glavni slovenski pisatelji in pesniki“, „Gospodarsko zadrugištvo na Nemškem, Francoskem, v Švici, na Ogrskem“, „Domača zgodovina, zdravstvena predavanja ter predavanja potovalnih učiteljev o raznih strokah gospodarstva“ itd. Može in mladeniči šentiljski, oklenite se trdno bralnega društva, katero vam nudi toliko sredstev za izobrazbo.

— **Velenje.** Naše bralno društvo se je po večletnem spanju vzbudilo k življenju; novovoljeni odbor, kateri se je izvolil na občnem zboru dne 22. vinotoka, nam je porok, da bo društvo delovalo kot izobraževalno društvo za gornješaleško dolino. Na občnem zboru se je zelo primerno predavalo o zgodovini izobraževalnih društev na Slovenskem ter njih pomenu v narodnem in gospodarskem oziru, razven tega pa se je tudi obsirno obravnaval načrt delovanja. V prvi vrsti hoče odbor urediti knjižnico, oz. nekdanjšo knjižnico izpopolniti, nadalje hoče ustanoviti posebne pododseke za mladeniče in dekleta, v katerih se bodo izobraževali, upeljal je tudi redna mesečna poučna predavanja, katera se bodo vršila ne le v Velenju, ampak tudi v Paki, Starivasi, Pasjem itd., da se lahko tudi oddaljeni udje istih udeležijo. Ne le za pouk in izobrazbo bode skrbelo društvo, ampak nudilo bode tudi svojim članom pošteno zabavo s petjem, godbo, gledališkimi predstavami itd. ter bode v ta namen že obstoječi tamburaški zbor izpopolnilo in ustanovilo pevski zbor. — Gornješaleški Slovenci! Pristopite v obilnem številu k bralnemu društvu in mu pomagajte s tem uresničiti vse cilje!

— **Škale.** V zimi ustanovljeno bralno društvo prav lepo napreduje, prireja pridno poučne sestanke in uničuje potom dobrih časopisov vpliv nemčurskega „Štajerca“, katerega širi tukajšnji posestnik premogokopa. V društvu se je ustanovil abstinentni krožek, kateri deluje proti pijančevanju.

— **Ciril-Metodjevo podružnica** se snuje za župnije Smartno pri Velenju, Št. Ilj pri Velenju, Št. Janž na vinski gori in Skale, ker dosedanja podružnica za celo Šaleško dolino radi prevelikega delokroga ni mogla prospevati.

— **Šoštanj.** Narodna godba šoštanjška se je pomnožila za več godcev, kateri so prišli od raznih vojaških godb in se bo v kratkem času lahko merila z vsako vojaško godbo; ker imamo sedaj tudi godbo na lok, bode naše društveno življenje v letošnji sezoni lahko zelo oživelo. Pričakujemo, da čitalnica uprizori kako večjo glediško igro! Samci cele šaleške doline name-

ravajo prirediti v pustnem času veliko samsko prireditev, za katero se bodo v kratkem začele delati priprave!

— **Smartin pri Velenju.** Velika velenjska občina je popolnoma slovenska, popolnoma slovenski je šoštanjški okraj in vendar so vsi uradniki in uslužbenci postaje Velenje zagrizeni nemškutarji, kateri vzdržujejo tukajšnje nemštvo. Te dni je zapustil našo postajo železnični uradnik Albert, doma iz Notranjskega, kateri je bil, akoravno Slovenec po rodu, akoravno je jedel slovenski kruh, ud vseh nemških društev, je pohajal vse izzivalne nemške slavnosti, kakor Sonnwendfeier itd.; slovenskih prireditev se je dosledno izogibal, pač pa se je drznil raznim ljudem nasproti, o katerih je menda mislil, da so slepi in gluhi, povdarjati, da je Slovenec! Takih Slovencev reši nas, o Gospod! Upamo, da ga njegov naslednik, o katerem se sliši, da je spodnještajerski rojak, ne bo posnemal in da bo zahajal v slovensko družbo!

Domače in druge vesti.

— **Martinova nedelja.** Že par let običajni in zelo priljubljeni koncert društva „Slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju“ se vrši prihodnjo nedeljo v „Narodnem domu“ v Celju v korist podpornemu skladu tega društva in na korist „Celjskega pevskega društva“. Na programu so povsem nove točke „Celjskega pevskega društva“, igra „Putifarka“ in Martinova gos. Poleg tega sodeluje polnoštevilna celjska narodna godba. Gostilničar Koštomaj nam je zatrdil, da je preskrbel izvrstnega „mošta“ toliko množino, da ga občinstvo ne bode moglo popiti; mi pa upamo, da ne ostane gostilničarju niti kapljice „mošta“ in to vsled obilne udeležbe „Martinovih gostov“. Za prosto zabavo je obilo preskrbljeno, torej na svidenje prihodnjo Martinovo nedeljo v „Narodnem domu“ v Celju! — Začetek je točno ob 8. uri zvečer.

— **Podporno društvo** samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju ima svoj redn. občni zbor v sredo, dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne v konferenčni sobi imenovanega zavoda.

— **Občni zbor „Dijaške kuhinje v Celju“** se je vršil dne 28. oktobra v „Narodnem domu“. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je dobivalo v preteklem letu vsak dan 58 dijakov kosilo. Tudi v tekočem letu se je dovolila približno istemu številu dijakov hrana. Vsega skupaj je izdala „Dijaška kuhinja“ v preteklem šolskem letu 4895'33 K, prejela pa je na udni in podporah 4215'91 K; torej je imela 679'42 K primanjkljaja. Za šol. leto 1905/6 se je izvolil sledeči odbor: Predsednik dr. Josip Serbec, podpredsednik prof. Jožef Kožuh, blagajnik pos. tajnik Fr. Lončar, tajnik prof. Cestnik, odbornika dr. Al. Brenčič in prof. Jož. Kardinar. Namestniki so: trgovec Ant. Kolenc, hran. tajnik Vavken in prof. Henrik Vodnik. — V preteklem letu je umrl blag. dobrotnik dijakov g. Josip Pečnak na Teharjih, ki je v svoji oporoki zapustil „Dij. kuhinji“ 2000 K. Bodi mu hvaležen spomin! Hvaležno se moramo spominjati tudi vseh drugih blagih dobrotnikov in dobrotnic, ki so nam poslali podpor v preteklem

svojih dijaških let si je vkljub večkratni boleznii pridobil toliko znanja, kakor ga redko nahajamo pri najbolj nadarjenih in marljivih dijakih, posebno v današnjih razmerah, ko se vse uklanja Bakku in njegovim služabnikom... Na vsakem polju je bil kakor doma. Posebno se je bavil s slovenskim slovstvom; z bistrim očesom je zasledoval razvoj naše moderne, saj se je čutil sam poklicanega delovati v krogu mladih pisateljev... Njegovim intimnim prijateljem je znana marsikatera njegova ljubka pesen...

Izmed pisateljev se mu je priljubil najbolj Cankar. Nikakor ni mogel razumeti malomarnosti izobražencev po mestih in po deželi, ki niti pojma nimajo o slovstvu, katerih obzorje ne sega dalje nego do nosa, katerim je vse španska vas, in bočejo vendar biti omikani! Blazirani duševni abožci!...

Z vso vnemo se je učil češčine, ruščine in francoščine. Dopisoval si ni samo s slovenskimi, temveč tudi s tujimi pisatelji, na katere se je obračal za svete. Na mariborski gimnaziji je bil duša učenja slovanskih jezikov: zbiral je dijaške krog sebe in jih navduševal. Imel je neverjeten vpliv na tovariše, ki se niso nikdar upirali njegovim resni in premišljeni besedi. Ni čuda torej, da so v njegovi boleznii čuvstvovali vsi slovenski dijaki z njim in se ga še zdaj spominjajo kot ljubega tovariša in svetovalca, ki mu ni več enakega... V občevanju z njim si se vedno naučil kaj koristnega.

Ni čuda torej, da je bilo tudi topot torišče najinega razmotrivanja literatura. Po raznih ovin-

kih sva prišla tudi na njegove pesni, ki jih je imel mnogo. Ker je bil sam že preslab, sem pisal na njegovo prošnjo jaz njegovemu najdražjemu prijatelju, naj ga kar najhitreje obišče in uredi celo zadevo. „Če ne prideš, sežgem“, je še pristavil.

Poslovil sem se. Hvaležno mi je stisnil roko: „Pridi zopet! Če pride moj prijatelj, se bomo še kaj pogovorili.“

Ubožec pač ni slutil, da doživi še bridko razočaranje...

Čakal je dneve, tedne — zaman, ni ga bilo... Ni bilo dragega prijatelja, kateremu je žrtvoval vso svojo vročo ljubezen, ni ga bilo, da bi ga pritisnil na svoje srce, mu potožil svoj jad, mu izročil svojo sveto srčno kri, svoje pesni...

Nista se videla več... Kaj je bilo krivo, je-li bil oviran ali...? Zadel je pesni najbrž bridka usoda in če bi bil prišel prijatelj, našel bi bil kup pepela in — mrtvega Ivana.....

Dva tedna pozneje sva ga obiskala z mojim tovarišem. Bled je ležal vznak in oči so mu strmele nekam v daljavo, sanjale so... Poleg postelje sta ihtela mati in brat...

Dvignil se je mukoma in nama podal roko, ustnice pa so se mu nasmehnile trudno bolestno...

Bil je njegov obraz še bolj prepal, vestno je izvrševala morilka sušica svojo nalogo...

Hotel je govoriti, pa le z vidnim naporom je izpregovoril, jecljaje v dolgih presledkih: „Mama, te — — — dni en — — — krat se bo — — — zgo — — — dilo: tu — — — notri

— se bo — — — nekaj — — — u — — — trgalo — — — in po — — — tem, po — — — tem bo proč...“

Na glas je zahtela mati, nama pa se je stisnilo srce groze in sočutja do neizmernosti trpečih...

Njega pa je zgrabilo za prsi in se mu dvignilo do ust... Zadelo je po mračni sobi: glej prišla je vest z vrtov cvetočih gomil... Vstala je iznad mrtvih sanj, vstala in zaklicala: Kmalu! Žaloigra mladega življenja...

In on, ki je vedno govoril o veliki in lepi bodočnosti, je naenkrat začutil, da so mu zatvorjena vrata do nje, da je zaman vsako trkanje...

Težak vzdih je polnil sobo in se vlegel na izmučeno dušo.

Poslovila sva se. „Hva — — — la, hvala, da — — — sta prišla.“

Obiskal sem ga še parkrat. Trpel je neizmerno... „O, da bi bil že rešen“, je vedno ponavljal.

Nekaj dni pozneje mi je javil brzojav, da je preminil... Ni mi bilo dano biti pri ločitvi velikega duha, ni mi bilo sojeno stisniti mu roke na zadnjo pot.....

— — — — —

Materino ihtenje me je zdramilo... Tožno ali vendar upanja polno je donelo nad grobovi: „Na zvezdami... nad zvezdami... i...“

Vračala se je duša iz preteklosti...

Žalostno so doneli zvonovi braslovškega trga, pojoč pogrebno pesem strtemu, uničenemu življenju.

A. D.

šol. letu. Plačnik naj jim bo sladka zavest, da so storili za slovenski narod veliko delo, ko so podpirali dijake. Ostanite nam tudi v prihodnje zvesti! Nad vse pohvalno moramo omenjati „Celjsko pevsko društvo“, ki je priredilo v prid „Dijaške kuhinje“ prekrasno uspel koncert, ki je prinesel 450 K čistega dobička. Istotako bodi izrečena iskrena zahvala celjskim slovenskim trgovskim sotrudnikom, ki so darovali prebitek svojega plesnega venčka, namreč 22975 K „Dijaški kuhinji“. Naj bosta ta blaga čina v bodrilo drugim slovenskim društvom, da se tudi ona pri svojih prireditvah spominjajo naše „Dijaške kuhinje“. Iskrena zahvala tudi vsem denarnim zavodom in slovenskim zastopom, ki so se nas v preteklem letu spominjali. Ta denar ni izgubljen, temveč bo prinašal obilne obresti! — Končno se še obračamo do onih Slovencev in slav. zavodov, ki se nas doslej niso blagovolili spominjati. Pomislite, da more slovenski narod pričakovati le tedaj boljšo prihodnost, če bo imel dovolj svoje inteligence. V obče pa je naš narod ubog in ne bo mogel dovolj svojih sinov izsolati, če mu ne bomo vsak po svoji moči k temu pripomogli. Spominjajte se torej tudi vi naših dijakov, spominjajte se ob raznih priložnostih, veselih in žalostnih. Kadar se snide več Slovencev, vstani eden in nabiraj med njimi za uboge dijake! In vsi spodnještajerski denarni zavodi, okrajni zastopi in slovenske občine, spominjajte se nas! „Dijaška kuhinja“ deli hrano dijakom iz vseh spodnještajerskih okrajev, dolžnost vas vseh je torej nas podpirati. Le tako se nam ne bo več bati primanjkljaja. Vsem pa že vnaprej prisrčen: Bog plati! Odbor.

— **Opozorjamo ude „Narodne čitalnice“**, da se vrši jutri večer občni zbor.

— **Oskrbnik mestne klavnice** se je čutil užaljenega od brata našega mesarja g. Stelcerja. Hajd ga tožit, in sicer v svesti si, da doleti obtoženca tem večja kazen, „uradno“. Že se je Stelcerju od gotovih strani z veseljem prorokovalo več ali manj časa zapora, a glej, sodnija je pri obravnavi spoznala drugače, oprostila je obtoženca zapora, in — o smola — tožitelju dala nalog, da ima plačati vse tozadevne stroške, ki baje znašajo okoli 65 K. Gospod Wunsch, drugokrat malo manj častilakomni, da spet ne — pogorite!

— **Stigerjeva nagla vožnja** po celjskem mestu se je 8. t. m. razpravljala pred sodnim tajnikom pl. Ducarjem v Celju. Ta sodnik je Stigerju naložil 10 K, njegovemu kočijažu pa 5 K kazni. Stigerjevo premoženje cenijo na okoli pol milijona kron. Isti dan je bil nek kmet, ki nima morebiti ne ene tisočine toliko premoženja ko Stiger, tudi zarad nagle vožnje obsojen od istega sodnika tudi na 10 K globe. Za kmeta je 10 K plačila res kazen, za bogatina Stigerja pa — kazenski zakon določa za naglo vožnjo 50—200 K. Sodnik je torej kazen izredno znižal.

— **Povodenj.** Zadnje sredo popoldne po lepem dopoldnevu je začelo liti in je lilo do četrta opoldne. Po noči od srede na četrtek so preplule vse vode, ki se v Celju stekajo, Savinja, Sušica, Koprivnica in Voglajna zemlja na obeh svojih bregovih in mesto je bilo okoli in okoli z vodo zaprto, tako, da mnoge mlekariče niso v četrtek zjutraj mogle priti z mlekom v Celje. Tudi otroci niso iz okolice mogli v šolo. „Vile“ za celjskim „Narodnim domom“ so bile vse v vodi in čez novo cesto od ljubljanske ceste proti Savinji buhali so blatni valovi in cesto tudi nekoliko razorali. Zjutraj v četrtek je začela voda odtekati in danes so poti in ceste zopet brez vode. — Slovenski poslanci, kdaj se bo končno Savinja regulirala??

— **„Katol. podporno društvo“** v Celju priredi 21. t. m. ob 6. uri zvečer v opatiji svoj redni občni zbor, h kateremu vabi vljudno vse svoje ude. Dnevni red: 1. pozdrav predsednika; 2. zapisnik zadnjega občnega zbora se prebere in odobri; 3. poročilo tajnika in blagajnika; 4. razgovor o ustanovitvi zasebne dekliške meščanske šole; 5. nasveti. Ako pa bi ob določenem času občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje istotam drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakršnem številu navzočih udov. Odbor.

— **Umri je** v Celju dne 7. t. m. c. kr. davčni kontrolor v pokoju, Karl Grohmann.

— **In zopet zemljepisno znanje naših poštних uradnikov.** „Zvezna trgovina“ v Celju je poslala neko pošiljatev na jasno in razločno pisan naslov: Dobrina, p. Loka pri Žusmu. Našim „inteligentnim“ poštним uradnikom je bil seveda Žusem „španska vas“ in iskali so Loko pri Žusmu dolgo časa bogvekje, celo pri Pristovi. Ko je po dolgem romanju prišlo pismo nazaj v Celje, so se šele spomnili, kje je Žusem! — Kaj naj rečemo k takšni ignoranci ali zlobnosti??

— **Koncem meseca grudna 1905** se izločijo v smislu § 189, zakona od 25. vinotoka 1896, drž. zak. št. 220 zarad pretečene opravilne dobe iz cenilnih komisij za osobno dohodarino cenilnih okrajev Celje-mesto in Celje-dežela sledeči udje oz. namestniki: 1. Celje-mesto: ud Jožef König, trgovec v Celju in namestnik Jožef Achleitner, pekar v Celju; 2. Celje-dežela: udje Adolf Westen, tovarnar v Spodnji Hudinji, Roman Henn, zasebnik v Vojniku, Adolf Weber, župan in usnjar na Laškem ter namestniki Karol Jellek, ravnatelj

v Štorah, Edmund baron Cnobloch, grajščak na Sanneggu, dr. Henrik Langer, prej grajščak v Lembergu. V svrhu nadomestnih volitev so določeni sledeči dnevi: za Celje-mesto: volitev 1 uda dne 23. nov. od 9.—12. ure dopoldne, volitev 1 namestnika dne 24. nov. od 9.—12. ure dopoldne; Celje-dežela: volitev 2 namestnikov dne 25. nov. od 9.—12. ure dopoldne ter od 3.—6. ure popoldne, volitev 1 uda in 1 namestnika dne 27. novembra od 9.—12. in 3.—6. ure, volitev 2 udov dne 28. novembra v istem času. Glasovnice, na katerih je označiti ime, značaj in stanovanje voljencev ter podpisati ime volilca, so oddati ob zgoraj navedenih urah osebno ter s predlogo legitimacije volilnemu komisarju, ali pa pred navedenim časom potom pošte z legitimacijo vred vposlati na istega kot namestnika volitev vodeče oblasti. Glasovnice, ki bodo pomanjkljivo ali pa sploh ne frankirane, se bodo smatrale neveljnim. Daljna pojasnila zaradi volitev, posebno z ozirom na ude in namestnike, ki se iz komisij ločijo ali pa v njih ostanejo, se morejo doznati pri c. kr. okr. glavarstvu. Davčni obvezanci, ki imajo volilno pravico, dalje občinski predstojniki in prizadete skupščine imajo pri zapovedani opreznosti pravico vpogleda v volilne imenike pri istem uradu, ter si smejo iste tudi ob navadnih uradnih urah do volilnega dne prepisati. Ako bi kateremukoli volilcu ne došla volilna legitimacija in glasovnica, naj to pravočasno c. kr. okr. glavarstvu javi!

— **V Gaberju pri Celju** so vlomili pri bivšem gostilničarju Francu Skaletu. Ob 6. uri zvečer je šel od doma in za seboj zaklenil. Ob 8. uri se je vrnil in videl, da so okna na ulico odprta ter ena šipa razbita. V sobi so po tleh ležali stoli in v drugi sobi je bila omara odprta. Zmanjkalo je 500 K.

— **Corrigendum.** G. Janko Kramer, učitelj iz Št. Vida pri Grobelnem, je prišel v Braslovče in ne v Pleševce, kakor se je pomotoma poročalo.

— **Na Dobrni** je umrla gospa Ana Grünanger v 86. letu svoje starosti.

— **Vojnik.** Zidarski polir g. Rad. Prevotnik, vrl. iskren narodnjak, je kupil od g. Kociperja hišo št. 58. Zopet en „Narodni dom“ v trgu več. Kaj porečete vi k temu, g. župan? Rekli ste, da odložite županstvo ter se preselite nazaj v svojo „nemško“ Ivenco, kakor hitro še „bindišerji“ kako hišo kupijo! No, zdaj le hitro spolnite svojo obljubo! Žaloval menda ne bo nihče za vami. Sploh pa se čuvajte metati z besedo „bindišer“ preveč okrog! Mi smo pošteni Slovenci! A kaj ste vi, ki akoravno niste rojeni od trdih slovenskih kmetskih staršev, nočete biti to, kar se vsakemu možu spodobi, namreč zvest sin svojega naroda?

— **Občinske volitve na Frankolovem** se imajo vršiti v četrtek, dne 23. novembra t. l. začeni ob 9. uri predpoldne v občinski pisarni, in sicer voli III. razred ob 9. uri, II. razred ob 10. uri in I. razred ob 11. uri predpoldne. Vsak razred ima voliti 4 odbornike in 2 namestnika. Ker se zasebnih vabil ne bo razpošiljalo, se s tem vabijo k volitvi vsi oni, ki imajo v tej občini volilno pravico.

— **Za Kačev spomenik**, kateri že stoji, darovali so nadalje: 68., požarna bramba v Gotovljah 40 K, 69. požarna bramba na Rečici 10 K, 70., g. Oto Zeckendorf iz Prage 2 K, 71., g. Maks Taussig iz Prage 2 K, 72., g. Filip Kohn iz Aschbacha 2 K, 73., g. R. Vrečer, učitelj Žalec 2 K. Po odbitju vseh stroškov, tudi za okinčanje in razsvetljenje gomile na dan vseh Svetnikov, zneso celi primanjkljaj še 33 K.

— **Pragersko nemško šolo** so dne 6. t. m. slovesno otvorili.

— **Laško.** Žena tukajšnjega obč. redarja Ucmara je postala umobolna. Moral jo je lastni mož odvesti v opazovalnico v Gradec. — Na okoliški šoli je nastavljen kot provizoričen učitelj g. J. Božič. — Savinja je izstopila vsled vednega deževja. Gunkelovo kopaljšče je preplavljeno z drevoredom vred. Voda danes dne 9. t. m. še vedno narašča.

— **Brežice.** Vsled vednega naraščanja reke Save so morali ustaviti delo pri zgradbi novega mosta čez Savo in Krko. Začasni most je trpel precej, in dotična tvrdka ima veliko škodo.

— **Pragersko.** V noči od 4. na 5. t. m. je stroj vlaka na Pragerskem pritisnil žel. delavca J. Veraniča tako nesrečno, da so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer boje težko okrevati. Prva pomoč mu je bil gospod dr. Klasinc, kateriga smo Pragerčani zelo potrebovali. Dr. Klasinc je med ljudstvom zelo priljubljen s svojo prijaznostjo.

— **Brežice.** Dne 7. t. m. je slovenski kleparski mojster, Ignacij Zalokar popravljaj zleb Gerečove hiše. V bližini je stal vprežen voz nekoga Grubiča; ta ni pazil na konje, ki so se splašili ter podbili lestvo, na kateri je stal Zalokar; ta je padel na tla, zlomil si desno roko in ležal delj časa brezavesten. Sedaj je v oskrbi g. dr. Strašeka. Upati je, da okreva.

— **Slovenska čitalnica v Mariboru.** Odboru tega društva se je posrečilo omogočiti prireditve različnih poljudnih predavanj v teku letošnje zime. Več gospodov je obljubilo prijazno sodelovanje. Začetek teh poljudnih predavanj bode v

torek, dne 14. novembra t. l. ob 8. uri zvečer v mali dvorani prvega nadstropja v „Narodnem domu“. Govori gosp. prof. dr. L. Poljanec o „malariji“.

— **V Mariboru** je umrl nemški pesnik in filozof Carneri.

— **Nova sodnika.** Sodnijska avskulta. ta g. Potočnik v Celju in g. Goršič v Ljubljani sta prestala sodnijski izpit.

— **V Loki pri Žusmu** sta minolo soboto brata Breza v grajščinskih lesih podirala drevje. Odžagano drevo je zgrabilo Antona in ga vlečlo s seboj. V dveh urah je bil mrtev. — Grajščinski oskrbnik naj bi se brigal bolje za varnost svojih delavcev, nego pa za agitacijo za nemčurje ob času volitev.

— **Grajsčina Žusem** je prodana. Kakšen bo novi gospodar, se še ne ve.

— **Narodna čitalnica v Ptuj** priredi letos svoj običajni Martinov večer v nedeljo, dne 12. listopada. Začetek ob sedmih. Igrajo domači tamburaši.

— **Zgornja Ponikva.** Naše poštne razmere. Ni ga menda v tem oziru bolj zanemarjenega kraja, kakor je naša Zg. Ponikva. Človek bi mislil, da živimo kje v puščavi notranje Afrike, kamor še ni prodrla solnce kulture. Kdo pa je temu kriv? Odgovoriti bi znali morda pri slavnem c. kr. poštmem in telegrafičnem ravnateljstvu v Gradcu. Opetovano smo prosili za poštno nabiralnico; dobili bi jo bili, ako bi si sami plačali sla. Ker to ni mogoče, zaspala je spet vsa za deva. Po dolgem času smo ponovili prošnjo, in 19. julija t. l. nam je bila spet odbita z opombo, da se nam že itak misli dati raznašalca pisem. Preteklo je od takrat že več mesecev in ostalo je vse pri starem. Naše reči prihajajo deloma v Velenje, deloma v Žalec in tam mirno čakajo, dokler se jih kak sejmaz ne usmili in mimogrede pobere. Tisti, kojim je za svojo pošto mar, morajo si sami hoditi po njo. Da jim jo pa kak neplačan in nenaprošen ravno pred nosom odnese, ni redek slučaj. Sedaj pa išči in pozveduj za svoje reči po fari in srečen bodi in Boga hvali, če se ti ni nič zgubilo. Pripetilo se je, da je pismo na adresu dospelo šele po treh mesecih. Kod je tako dolgo hodilo, se ne ve. Šolski otroci so ga našli na cesti v blatu in prinesli v šolo. Kako je ugledalo po trimesečnem romanju, si vsak lahko misli. — Imamo župnijski urad, šolsko vodstvo, krajni šolski svet, koji morajo dobivati in oddajati pisma na razne oblasti. Za vse moramo posebej plačati sla. Koliko nepotrebnih stroškov ima s tem naše že itak revno ljudstvo. Tem potom opozarjamo še enkrat slavno c. kr. poštno in telegrafično ravnateljstvo v Gradcu na te podvso kritiko žalostne razmere in prosimo, naj se vendar enkrat nekaj ukrene, da se iste odstranijo. Ob enem pa prosimo tudi naše gospode deželne poslance, naj nas blagovolijo podpirati v tej zadevi.

— **Graški nemški visokošolci** so baje z ozirom na dogodke na dunajskem vseučilišču sklenili, da danes, dne 10. t. m. pomečejo vse nenemške visokošolce iz univerze.

— **Studencie.** Volitve. Nasprotna nam stranka je vložila proti zadnjim občinskim volitvam rekurz. Bili smo že dvakrat pri uradnem dnevu, enkrat v Poličanah, drugič pa v Slov. Bistrici. Vsi smo zbog tega jako nevoljni, ker moramo delati nepotrebne pote, tratiti zlati čas in trošiti denar! A kdo nam to nakaplje? Naši posilnemci, ki so se najeli grošev in krvavih žuljev roke slov. kmeta. Preobjeli so se, postali so drzni in in oropali bi nas radi še občinskega zastopa, kjer bi potem gospodarili, kakor bi najbolj prijale njim. A motijo se! V slučaju, da bi bile volitve res nepotrebnem razveljavljene, je naša parola: Takaj ljudi, ki nam delajo nepotrebne pote, ki nas bečejo izkoriščati, takim prihodnjic pokazemo vrta vsi do zadnjega. Pač pa bodemo volili može, ki so že marsikaj dobrega storili v blagor vseh in vsakega posameznega. Volili bodemo može, ki ne kažejo svoje narodnosti samo na jeziku, ampak tudi v dejanju, može, ki so pristni sinovi našega velikana Boča in zavedni, narodni Slovenci. — Še nekaj! Tukaj biva človeče, ki je preplazilo s trebuchom za kruhom nekaj sveta, se nasrkalo nemškega duha in sedaj bi rado uganjalo doma svojo politiko. Kjer le more, klobasari o svoji zveličavni nemščini, o protestantizmu in vabi ljudi v svoj tabor. In res se najde tupatam kalin, ki veruje človeku, kateri nosi za enim robom suknje nemško, za drugim slovensko znamenje, v srcu pa je ves vnet z vsenemško stvar in bi najraje vse studeniške Slovence zbasal v svojo „flobertpištolo“ ter jih ustrelil za kako mačko, petelinom ali vrabcem. Slovenci, kažite značaj in ponos!

— **V Gradcu** se je zgodil dne 9. t. m. nečasten rop. Ob 10. uri predpolne se prijavijo 176 let staremu zasebniku Wilkensu trije tujci, hoteli z njim govoriti. Komaj pa jim ta odpre vrata, g. zvežejo, mu zamaše usta in začno nato preiskovati v hiši in iskati dragocenosti. Med tem se vrnese zasebnikova že priletna kuharica, ki je med tem na trgu nakupovala. Eden izmed roparjev pride na njeno zvonjenje lepo odpirat, zaklene za nj

vrata, njej pa zapreti, da jo zabode pri priči ako se le zglesi. Nato še hitro jej zamaši usta. Roparji so pobrali, kolikor se je dosedaj dognalo, nad 100 K denarja in mnogo drugih vrednostij. Izmed sostanovalec ni roparjev nihče opazil. Zasebnika in kuharico, ki sta ležala zvezana na tleh, je rešil iz njih žalostnega stanja hišnik, a še le po preteku dobre ure. Med tem so bili roparji že bogve kje.

— „Slovenska Matica“ sporoča, da dovršitev slovenskega tehniškega slovarja jako dobro napreduje, in je upati, da ga v kratkem dobimo pred oči.

— „Zavod sv. Nikolaja“ za brezposelne služkinje v Trstu. Dne 29. oktobra se je vršil v zavodu izvanredni občni zbor. Zborovanja se je udeležilo nenavadno veliko narodnih dam in deklet. V odbor so bile enoglasno izvoljene sledeče gospe in gospice: Karla Ponikvarjeva, predsednica; Roza dr. Gregorinova, podpredsednica; Olga Sancin in Marija Kovač, tajnici; Marija Žitnik, voditeljica notranje uprave in Lucija Ševe, namestnica; Režika Gruden in Tončka Čarga, pregledovalki računov; č. g. J. A. Budin, duhovni voditelj. Odbornice: Ema Bartelj, Franica Batista, Kunigunda Blatnik, Katinka Cotič, Marija Čarga, Marica Forcesin, Mara in Lota Gregorič, Jelislava Gulič, Maša Grom, Antonija Grakli, Marija Istinič, Angela Jan, Katinka Jugovic, Urška Hein, Milka Mankoč, Ivanka Mrakuža, Ana Mišič, Antonija Pondelak, Nežika Reselj, Nežika Reven, Zinka dr. Rybafeva, Lojska Stoka, Marija Lancin, Amalija Vidmar in Karolina Zadnik. Na predlog g. J. A. Budina se je sklenilo ustanoviti „Čebelico“ — hranilnico, v katero donajajo dekleta po stotinkah, kar so prihranile; svota se naloži v tržaško hranilnico in posojilnico. Predlog je bil enoglasno sprejet. Da je bila „Čebelica“ potrebna, znači dejstvo, da so dekleta tekom 9 dni prinesla 257 K 90 vin., koje se je naložilo v hranilnico. Novci so tu sigurni; če dekle zgubi tudi knjižico, lahko prejme svoj nložek, za jamstvo je odgovoren sam zavod sv. Nikolaja. Dekleta, pridno nosite in hranite! Nočem naštevati, kakega velikega pomena je zavod za uboga dekleta v velikem, a tudi pokvarjenem mestu Trstu. Za dekleta se skrbi materinsko, najdejo zavetišče in tudi službo. Zavod obstoji že 7 let in v tem času se jih je sprejelo nad 6500. Novi odbor si je nadel veliko in važno nalogo; notranjo upravo hoče urediti tako, da bode tudi v zdravstvenem oziru odgovarjal potrebam naših deklet; naročilo se je mnogo potrebsčin. A odboru je treba še nečesa: človekoljubnih src, ki pomagajo izvršiti idejo, treba je denarja. Slovenke in Slovenci! Spominjanje se zavoda sv. Nikolaja! Slavna županstva naj se ga ob letnih bilancah spominjajo! Kolikorati baš občinam naš zavod prihrani marsikaj krajcar. Zavod sv. Nikolaja bodi vsem Slovencem širom naše domovine vedno v mislih. Tu se hranijo, učijo, vadijo vsemu dobremu slovenska dekleta, da ostanejo zvesta plemenitim vzorom in svojemu narodu. Novi odbor pa naj deluje ustrajno, da hde zavod v vsakem oziru res pravo zavetišče brezposelnih služkinj v Trstu!

— Kongres jugoslovanskih književnikov in časnikarjev je določen na 19., 20. in 21. t. m.

— Tržaško politično društvo „Edinost“ sklicuje za nedeljo manifestacijski shod za splošno in enako volilno pravico. — In kdaj bo govoril spodnji Stajer??

— Zagrebško hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ pride dne 11. t. m. v Ljubljano in priredi v veliki dvorani „Narodnega doma“ koncert z jako izbranim sporedom pod vodstvom gg. prof. Nikole pl. Fallerja in Vilko Novaka.

— Osrednji češki odbor je izdal oklic na vse češke stranke, naj z vso silo nastopijo za splošno in enako volilno pravico.

— Statistika siromakov v Berlinu. Na 60 prebivalcev berlinskih pride po en prosjak. Koliko je siromakov v Berlinu, se ne ve natančno, a za 34.000 jih vedo. Vzdrževanje teh ljudi stane mesečno okrog 500.000 mark, kar znaša na leto ogromno vsoto nad 6 milijonov mark, t. j. 3.600.000 goldinarjev. Mestna občina vzdržuje povprečno 11.000 ljudi, za kar izda povprečno mesečno okrog 82.000 mark.

— Ruski admiral Nebogatov, ki je v pomorski bitki pri Tsušimi kapituliral in je bil vsled tega degradiran, pride te dni na Dunaj.

— Devetkrat na novo zgrajeno mesto je mesto Martirano v Kalabriji, ki ga je potres že osemkrat popolnoma razrušil. Po zadnjem nedavnem potresu je sklenil občinski svet, naj se do tal uničeno mesto nanovo zgradi.

— Reško resolucijo so poleg dež. poslancev Carića podpisali še državni dalmatinski poslanci Biankini, Vuković in Ferri.

— Slavni ruski pisatelj Maksim Gorki se vsled amnestije povrne v Petrograd in hoče tam s prihodnjo pomladjo izdavat velik demokratiški časopis.

— Lakota na Japonskem. Poročajo, da je med več ko milijon broječim prebivalstvom okrajev Ukušima, Majagi in Svate na vzroku Nipona zavladala lakota.

— Slika umorjenega v očesu morilčevem? Nekateri listi poročajo: Ko je okulist prof. Cipriano Martini čul, da je umorjen na Laškem odvetnik Bianchi, se je odpravil takoj v Perugia in prosil za dovoljenje, da poseti v zaporu morilca odvetnikovega, Casalea. Na dnu mrežice desnega očesa Casalee je videl profesor Martini s pomočjo oftalmoskopija jasno sliko osebe v profilu. Martini ni osebno poznal odvetnika, ali ko ga je po tej sliki pričel navzočim opisovati, so se opisi popolnoma ujemale. Bianchijeva slika je ostala samo v desnem očesu Casalea. Ker je slika v profilu, je lahko sklepati, da je bil Bianchi napaden od strani.

— Gladstonu, velikemu angleškemu državniku in pisatelju mnogih državnih spisov, so odkrili dne 5. t. m. v Londonu spomenik.

Društveno gibanje.

— Občni zbor „Narodne čitalnice v Celju“ se vrši v soboto, dne 11. novembra 1905 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Poročilo pregledovalcev računov. 6. Poročilo gostilniškega odseka. 7. Poročilo godbenega odseka. 8. Volitev predsednika. 9. Volitev odborov in namestnikov. 10. Volitev preglednikov računov. 11. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— IX. redni občni zbor društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju se vrši v nedeljo, dne 12. listopada 1905 popoldne ob 1. uri v mali čitalniški dvorani v „Narodnem domu“ v Celju.

— Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jurju ob j. ž. zboruje v nedeljo, dne 19. t. m. po večernicah v gostilni gosp. Rudolfa Dobovišek. Na sporedu je: 1. Odborova seja. 2. Govor: „Ženska in šola“. 3. Prosta zabava s petjem in deklamacijami. Petje oskrbi izza XX. skupščine dobro znani domači mešani zbor. K obilni udeležbi vabljudo vabi odbor.

— „Šoštanjaska narodna godba“ priredi na Martinovo nedeljo, dne 12. t. m. v veliki dvorani hotela „Avstrija“ v Šoštanju orkestralni koncert. Bogati spored obsega krasne skladbe slovečih slovenskih in drugih skladateljev. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži 1 K, stojišča in galerija 40 vin. Z ozirom na velike žrtve, katere prinaša godbeni odsek za to prekoristno narodno godbo, nadejati se je mnogobrojne udeležbe od strani domačinov in sosednih rodoljubov. Ker se posebna vabila ne razpošiljajo, vabi tem potom vsakega rodoljuba in prijatelja umetnosti najvjudneje odbor.

— Savinjsko učiteljsko društvo zboruje dne 19. t. m. v Braslovcah ob 2. uri popoldne z določenim dnevnim redom. Ob pol 2. uri se vrše pevske vaje; zato naj prinese vsak društvenik oba zvezka Mohorjeve pesmarice s seboj. Pele se bodo štev. 58 in 62 iz prvega, 38 in 48 iz drugega zvezka. — Ob 3. uri popoldne ima sav. čebelarsko društvo svoj občni zbor.

— Klub jugoslovanskih agronomov na Dunaju si je izvolil na svojem prvem rednem občnem zboru dne 2. listopada 1905 za zimski tečaj sledeči odbor: predsednik: cand. agr. Franjo Holz, podpredsednik: cand. agr. Juraj Kaftanič, blagajnik in knjižničar: stud. forest. Zmagosl. pl. Zierfeld, tajnik: cand. forest. Radoslav Kosjek, preglednika: cand. agr. Ant. Podgornik in cand. agr. Djordje Kolarowsky.

Dopisi.

Skozi Laški trg. Usoda me je zanesla slučajno v Laški trg. Že koj ob prihodu na kolodvoru mi je zadonela na uho od vseh strani blažena nemščina. Službujoči uradnik ima menda dober nos in je koj spoznal, da ima Slovenca v svoji bližini; v svoji germanski oholosti me je blagovolil pogledati, kakor bi me hotel z očmi prodreti. No, jaz, vaje takih petelinčkov, grem svojo pot, natihoma pomiljuoč smešno oholost v misli, da tukaj na južni železnici že mora vladati germanski duh, pač pa bo v trgu vse drugače. Ko pridem do „grajščine“, zagledam vse polno „tabel“, na katerih se leskečejo nemški napisi c. kr. uradov; davkarija dela vsaj v tem oziru izjemo; ima dvojezični napis. To se mi je zdelo malo čudno, in obrnil sem se do kmečkega moža, ki me je slučajno srečal, ter ga vprašal, kako si naj to stvar razlagam, če so-li v davkariji tako zavedni narodnjaki, kali? Mož se mi pomenljivo nasmehne in pravi: „Seveda so vsi brez izjeme rojeni od slovenskih mater, ne le v davkariji, tudi gospodje v drugih uradih; pa spomin na to jih je že davno zapustil, in zdaj se štulijo za pristne Nemce. Da pa ima davkarija tudi slovenski napis, vendar ni tak „furkel“; dobro namreč vedo, kdo tukaj davke plačuje, in to jim je glavna stvar; da bi pa dali slovenskim davkoplačevalcem še kako drugo pravico, kakor ravno davke plačevati, o tem se jim pa še niti ne sanja. Saj na pošti, ki je vendar tudi cesarski urad in je tudi za slovenske prebivalce, niso nič

boljše razmere. V poletju n. pr. sem imel večkrat kaj opraviti tam. Ker nemščine ne znam dobro, sem zahteval seveda v slovenskem jeziku, kar sem potreboval; pa kako so me gledali ti poštarji; saj ne razumejo, kaj bi človek rad; spogledujejo se in eden drugega povprašujejo, dokler se s težavo ne sporazumemo; sitno je le, če človek ne utegne, pa mora radi tujih uradnikov na domači zemlji izgubljeni zlati čas. Vrhutega nam dajajo same nemške, nam nerazumljive tiskovine in rabijo samonemški pečat, ker slovenskega ali dvojezičnega nimajo. In kdo je tega kriv? Edino naše slovenske občine in druge vplivne osebe, ki se ne pobrigajo za to stvar, četudi bi lahko vedeli, da jim je samim v sramoto. — Tako mi je govoril kmetič in jaz, vesel, da najdem v tem nemščurkem brlogu tako vrlo slovensko kmečko sree, ga povabim, naj me spremlja v kako slovensko gostilno. Pomišljal ni dolgo, kam bi bilo iti, kajti, kakor se je izrazil, je številce zavednih slovenskih gostilničarjev jako boro. Pogovarjala sva se še o raznih laških razmerah, pripovedoval mi je o narodni mlačnosti, imenoval mi razne osebe, ki se zlasti s tem odlikujejo, da živijo od Slovencev, pa trobijo v nemščurški rog. Posebno nekega gospoda mi je toplo priporočal, ki se skoraj po kolenih plazi za tržkim županom misleč, da bo hitreje napredoval, pa mu menda ne bode nič pomagalo. Vprašal sem ga o družabnem življenju in o edinstvi laških Slovencev, in povedal mi je, da ni vse tako, kakor bi bilo želeli, ker se nekateri čutijo nekako vzvišene nad drugimi in ravno to preziranje škoduje kakor povsod, tako še prav posebno v tukajšnjem okraju narodnemu napredku. Razodel mi je še marsikaj zanimivega, zame popolnoma nepričakovanega; o tem pa še drugič več. Podhumski.

Spodnja Polskava. Le malokedaj se sliši v časopisih o nas Spodnje Poljskavljanih. Marsikdo bi si mislil, da živimo življenje mirno, brez narodnih bojev. Pred par leti še nismo poznali medsebojnega nasprotstva, čeravno se je šopiril nemščurški duh s Pragerskega po Spodnji Polskavi in lovil v svoje kremplje slovenske posestnike. A mi smo to mirno gledali, misleč si, kaj to, saj to nima za nas nobenih posledic.

A prišlo je drugače! Ob času volitev, bodisi že občinskih, deželnih ali državnoborskih, se nismo brigali za naše narodne može, puščali smo naše zadeve našim nasprotnikom in smo tako zagazili. Za vso našo potrpežljivost in udanost so nas začeli izzivati z nemško šolo in loviti našo deco, dobro vedoč, da, kakor hitro imajo mladino na svoji strani, jim bo lahko storiti vse, kar želijo.

Znano je, da so otroci takih šol najhujši nasprotniki slovenskega jezika, najzagrizenejši „Štajerčevci“, pravo nemščurško agitacijsko orodje. Da čimprej dosežejo svoj smoter, je njih geslo: „Razširjevati šolo-mučilnico, kolikor se da, otroke revnih staršev sprejemati brez šolnine.“ Šolnino bodo plačevali sami, saj ne bo treba dolgo. In ko bodo uvideli, da jim je treba nove šole, takrat bodo prišli očka Steinklauber v spremstvu g. Počočnika in bodo s ponosom rekli: Naša mučilnica je prenapoljena s slovenskimi otroci, mi zahtevamo na vaše stroške novo šolo. In naši nemčurji poreko takrat radostno: „Gospod, kakor zahtevajo, vse bomo storili!“

Da se naši nemčurji čim prej skažejo vredne Pragerskim Nemcem, kateri jim za hrbtom osle kažejo, so skrbeli za to, da je prišla občina v nemščurške roke, da nas bodo tem lože izsesavali.

Zvedeli smo, da namerava nemški krajni šolski svet zidati šolo na naše stroške, in ko to dosežejo, delali bodo na to, da poscane Pragersko samostojna občina s skupnim županstvom. Na ta način bi ne imeli mi nobenih dohodkov s Pragerskega, pač pa bi morali plačevati nemško šolo. Tako nas hočejo nemčurji gmotno ugonobiti.

Vaščani, zbudite se, ne bodite zaspanci in ne trobite v nemščurški rog. Kje je vaša zavednost? Kje je vaš ponos! Pazite dobro, da vas nemčurji ne ugonobe! Gre se za vaš obstanek, ali živite ali poginete!!

Od Sv. Antona v Slov. goricah. Pri nas že dolgo škriplje in poka, zato bi bilo dobro, če se vendar enkrat ulomi. Znano je že itak, kako šnopsarsko gnezdo je Sv. Anton. Vsakdo že ve, kdo je naš „Spiritus-minister“, ki tako velikodušno skrbi, da ne manjka „kožuhaspirtusa“, ki ubija ljudi telesno in duševno.

Žalosten slučaj smo doživeli pred kratkim. Nekega popoldne pride bolj ubožna žena kupit moko. Med potom, ko se je vračala, obišče tudi šnopsarijo slavnoznanega nemščurkarja — Alta. Bilo je tam nekaj gostov, ki so iskali zabave v tem, da so napajali ubogo, blizu 60 let staro ženo s „kožuhom“. Ta je seveda pila in pila, drugi so se pa smejali komedijam, ki jih je v pijanosti uganjala. Ko ga je imela do onemoglosti, so jo zavlekli — liki mrtvi živali — v kravji hlev na gnilo slamo. Med tem so jo seveda spremljale razposajene in neslane burke — njej enakih. Pustili so jo v hlevu brez vsake pomoči med neumno živino. Drugo jutro vstane hlapec, da jo napodi domov. — Pa groza! Sirota je ležala vsa zvrta bolečini v slami — mrtva. Užgal se ji je šnops in nesrečnica je postala žrtev šnopsarskih budaležev.

Človek bi mislil, da bodo gledali ljudje na padlo žrtev vsaj z usmiljenjem. A varal bi se, kdor bi to domneval! Ko so nakladali mrtvo truplo, brili so ljudje na hišnem pragu burke in šale in spremljali svoje delo s smehom. To je žalostno, a vendar resnično. In kaj takega se dogaja dandanes in še celo v hišah, ki se štejejo med boljše. A — vse se lahko še vrne.

Cenjeni čitatelji gotovo vedo, kak moč je naš „šnopsfabrikant“ g. Alt. Saj so ga že večkrat citirali. Za blaženo nemščino vleče zadnjo sapo. Ptujška „gnila repa“ in mariborska „cunja“ imata prvi sedež v njegovi hiši. Pozna se toraj takoj — kaj in kako. Taki ljudje pač družega niso zmožni. Ko so potem ljudje izpraševali, kako se je zgodilo, je rohnel: „Hudič, hudič, vodo naj pije, vodo, pa ne kožuh. Drugič ne bom več vlival k špiritusu studenčnice, ampak vodo iz ribnika, ta jim ne bo škodovala.“ Lepé besede, ki ga popolnoma karakterizirajo. Ti ljudje nimajo nobenega srca in nobene vesti.

Pa še nekaj imamo, kar je tudi vredno, da izve javnost. Pred kratkim je prosil nekdo v naši občini za trgovino in seveda tudi — za šnopsarijo. C. kr. okrajno glavarstvo mu je dovolilo, ne glede na to, da ni nihče domače občine vprašal, je li potrebno, kdo je ta človek, kake so njegovi prostori itd. Druge občine, ki nimajo pri nas nič govoriti, so ugodile, nas ni nikdo vprašal.

Toraj zopet ena šnopsarija več, da bo na zadnje cela župnija znorela in zmrznila. Dobro bi pač bilo, če bi kdo ogledal hišo dotičnega novega trgovca in oštarijaša. Menda méri v dolgosti 3 m, v širokosti pa dva, in to bo gostilna. Dandanes se pač že vse dovoli, samo da se ljudstvo trapi. Sedaj šele bodo pili „blaženi šnops“ ter umirali po jarkih in hlevih. Tukaj ni škoda denarja, ako je treba plačati par krajcarjev za šolo, pa že g. Alt rogovilijo in hujskajo ljudi. Sami pri sebi glejte in ne hujskajte ljudstva proti koristnim napravam in proti učiteljstvu. Mar mislite, če vam oni ne nosijo krajcarčkov za šnops, da jih potem smete napadati? Pa se še vidimo! Prokrust.

Gospodarstvo.

— **Sadjerejcem na znanje!** Sadno drevje, pri podpisnem naročeno, je od visokega deželnega odbora dovoljeno, je že na potu iz Gleisdorfa in dospe te dni v Celje, v Laški trg. V prihodnji številki naznanim dan, kedaj se bode oddajalo. Občani sledečih žudnij dobijo naročeno drevje.

a) V Celju v deželni drevesnici:

Braslovce	jablan 160	hrušk 40
Dramlje	120	50
Polzela	110	10
Šmartno na Paki	80	30
Šmartno v Rožni dolini	160	10
Solčava	10	10
	jablan 640	hrušk 160

b) V deželni trsnici pri Novi cerkvi:

Črešnjice	jablan 98	hrušk 40
Sv. Jošt	15	25
Št. Janž na gorici	135	25
Škale	20	15
Skomrg	15	35
Straniče pri Mariboru	50	40
	jablan 333	hrušk 180

c) V deželni trsnici v Ptuj:

Črešnovce	210
Studenice	230
Slivnica	60
	500

to drevje je že pripravljeno, treba ga samo odvzeti. V Laškem trgu:

Jurklošter	jablan 85	hrušk 5
Širje	70	46
Št. Lenart	235	125
	jablan 390	hrušk 170

Sadjerejci, pripravite jame za sajenje, — kole in potrebni gnoj, da se drevje že v jeseni pravočasno vsadi. Posebno za brege je jesensko sajenje veliko boljše kakor spomladi. Drevesa so lepa visoka in močna od najboljših vrst, in stane komad samo 70 vinarjev. Vse druge občine, katere so še tudi pri meni naročile, dobijo drevje naravnost iz Gleisdorfa, in sicer, če vreme pripusti, še to jesen, če ne, pa prihodnjo pomlad.

Franc Goričan,
kmet. potovalni učitelj.

Politični pregled.

— **Štajerski deželni zbor.** Seja dne 7. novembra t. l. Posl. Schacherl (soc. dem.) utemeljuje svoj predlog glede nadaljnega povišanja ljudskih šol v višje plačilne razrede. Posl. Robič, pravi, je v lanskem zasedanju deželnega zbora predlagal, naj bi se odpravil pri ljudskih šolah tretji plačilni razred, kar se pa žalibog ni sprejelo, ampak se je določilo samo 30.000 K v to svrhu, da se nekaj šol pomakne v višji razred. Pri tem se pa ni povsem pravično in praktično ravnalo. Prezrlo se je marsikatero šolo, ki bi bolj ko vse druge zaslužila, da se jo pomakne v višji plačilni raz-

red. Učitelji se čutijo zapostavljene, ali pa nočejo sploh kompetirati na taka mesta. Zato naj bi se še do leta 1910. vpostavila vsota 50.000 K v deželni proračun v svrhu povišanja ljudskih šol iz nižjih v višje plačilne razrede. Predlog se odkaže kombiniranemu naučno-finančnemu odseku. — Posl. Hagenhofer (kons.) predlaga, naj vlada prepove uvažanje svinj iz Italije. — Slede razna poročila deželne odbora, ki se odkažejo tozadevnim odsekom v nadaljno preiskovanje. V imenu posebnega odseka za občinske zadeve poroča posl. dr. Hrašovec o predlogu odsekov, da se občini Padeški vrh v konjiškem okraju dovoli zvišanje občinskih doklad; predlog občinskega odseka se sprejme. — Posl. dr. Hrašovec interpelira namestnika zaradi nepostavnega postopanja o priliki reševanja pritožb proti občinskim volitvam tam in v tistih slučajih, kjer in kadar zmaga slovenska stranka (Št. Ilj pri Mariboru, Teharje pri Celju, Oplotnica pri Konjicah, Črešnjevce pri Slovenski Bistrici itd.) — Posl. dr. Jurtela zahteva, da se spremeni in popravi občinski red za Štajersko. — V seji dne 9. t. m. odgovarja deželni odbor najprvo na nekaj interpelacij, na kar se preide na dnevni red. — Posl. Stieg (bauernb.) utemeljuje svoj predlog, naj se kmetu (Neuper-ju) od dežele povrne nekaj stroškov, katere je imel pri popravljanju obrežja reke Aniže (Enns) na Gor. Štaj. — Posl. Rokitsky zahteva v svojem predlogu, da postavi dežela v graškem okraju hiralnico. — Poročila deželne odbora se odkažejo tozadevnim odsekom, med drugimi poročilo, da se uvrsti okrajna cesta prvega razreda Celje-Rogatec med okrajne ceste drugega razreda. — Odobri se poročilo posebnega odseka za občinske zadeve o poročilu deželne odbora in o sklepem zakonu, s katerim se v mestni občini ptujski stavbe oproste občinskih doklad. — Sprejme se poročilo in zakon, s katerim se določa naprava in vzdrževanje vodovodov v občini Niklasdorf, okraj Ljubno na Gor. Štaj. — Posl. Kočevar in tovariši vložijo interpelacijo na nj. eksc. c. kr. namestnika: Občina Središče je dobila v času, ko je razsajala tam kolera, od c. kr. okr. glavarstva v Ptuj nalog, da odstrani vse protizdravstvene razprave in razmere v trgu in naj posestnike, ki bi se temu protivili, kaznuje. Občinski odbor središki je to tudi storil in je kaznoval nekega posestnika, ki se ni pokoril določilom. A ta posestnik je vložil rekurz po dr. Delpinu na c. kr. okrajno glavarstvo. Ptujsko glavarstvo pa tega rekurza še dozdej ni rešilo, dasi je občina središka to že dvakrat zahtevala, in je od vložitve rekurza do zdaj že preteklo blizu tri mesece. Ka. novani posestnik se pa roga občinskemu predstojništvu. Podpisani vprašajo c. kr. namestnika, ali hoče svojim podložnim organom in političnim uradom zapovedati, da v prihodnje hitro rešujejo najne ukaze na občine.

— **V kranjski deželni zbor** so se vrnili časi miru in resnega dela. Zadovoljstvo napolni človeku srce, ko vidi, da sta se enkrat po dolgem času vendar našli obe slovenski stranki na tleh skupnega pozitivnega dela. Sprejeta sta bila predloga o uvedbi splošne in enake volilne pravice za dež. in drž. zbor, sprejet je bil od vseh slovenskih proti nemškim glasovom predlog dr. Šusteršiča, da se imajo sestavljati zapisniki v kranjskem dež. zboru odslej edino v slovenskem jeziku (doslej je bil en dan nemški, drugi dan slovenski zapisnik!), sprejet je bil od obeh strank predlog posl. Hribarja, da se uredi učiteljske plače, sprejet je bil predlog dr. Šusteršiča glede vodovodov in uravnave vod. V šolski odsek za učiteljske plače so bili izvoljeni: Hribar, dr. Majaron, Grasseli, dr. Ferjančič, Košak, Demšar, dr. Šusteršič, Povše, Jaklič, Rechbach, Margheri, Barbo. V finančni odsek pa: Hribar, dr. Tavčar, Arko, dr. Šusteršič, Povše, dr. Žitnik, dr. Majaron, Barbo, Schöppl, Apfalter.

— **Kandidaturo dr. Amruša** v koprivniškem okraju proti dr. Potočnjaku podpirajo madjaroni, frankovci in naposed hrvatski „katoliki“. Lepa družčina se je zbrala proti značajnemu borilcu za pravice hrvatskega naroda.

— **Pristaši dr. Franka**, ki je obsodil v zvezi z madjaroni in konservativci reško resolucijo narodnih zastopnikov hrvatskega naroda, so doživeli s svojimi zborovanji proti tej resoluciji doslej še povesod flasko. Tako naposed tudi v Varaždinu, kjer se bori za narodne pravice vrli dr. Pero Magdić, znan nam Slovencem z raznih prilik. — Kako globoko so že padli Frankovci, kaže poročilo, da je nek Frankovec Vuradin v Varaždinu v noči pričakal, s kolom zmlatil in ubil socialista Ivana Ilčića.

— **Shod častnikov - zarotnikov v Belem gradu.** „Štampa“ poroča, da se je v Belemgradu vršil shod večine častnikov, ki so bili zapleteni v zaroto. Shodu je predsedoval podpolkovnik Peter Mišič, ki je z ozirom na rešitve vprašanja glede zarotnikov stal predlog, naj se zarotniki dobrovoljno umaknejo. Izvajanja Mišičeva so navzoči soglasno odobrili, sklenivši, da predlože spomenico kompetentni oblasti. Le kakih šest ali osem častnikov-zarotnikov je imelo posebni shod, katerega sklepi so pa neznani.

— **Bolgarsko-angleška in bolgarsko-italijanska** trgovinska pogodba sta podpisani.

— **Car je sprejel demisijo** finančnega ministra Kokovcova in ministra Bulygina. Vodstvo notranjih zadev je prevzel Bulyginov namestnik Durmonov.

— **Grof Witte** je imenovan predsednikom ministrskega sveta.

— **Za svobodo Poljske.** V Kališu so priredili Poljaki veliko politično skupščino, na kateri se je sklenila resolucija, ki zahteva popolno avtonomijo Poljske z deželnim zborom v Varšavi.

— **Tudi Finska se oddahne.** Car je podpisal manifest, s katerim se na Finskem odpravi vojaška obveznost, vpeljana l. 1901. Razveljavijo se dalje vse odredbe glede orožnikov in javnih shodov. Naročuje se senatu, da izdela deželnozborni red na podlagi splošne in enake volilne pravice, da odpravi preventivno cenzuro, da izdela zakonske načrte za tiskovno svobodo, za svobodo shajanja in združevanja. Vsi načrti imajo biti dogotovljeni do otvoritve deželne zbornice. — Carjev manifest je obudil splošno radost in navdušenje, štrajkujoči delavci so se vrnili k delu. — Tako se pomlaja mogočna Rusija v znamenju napredka in svobode!

— **Ruski dogodki.** Na Ruskem še vedno ni miru. V mestu Odesi je bilo pretečene dni krvavo klanje, v katerem je bilo ubitih 3500, ranjenih pa 12.000 oseb. Na tisoče mrtvih je ležalo po ulicah. Žide so mučili, zabijali so jim žreblje v glave in jim s kleščami iztrgavali jezike. — V Moskvi je ljudstvo napadlo dijake, jih mučilo in mnogo ubilo. — V Libavi so se spopadli kozaki z redno peloto. Slednja je kozake popolnoma uničila. — V Sibiriji so poskušali vstati razdreti del sibirske železnice, a napadli so jih carju zvesti delavci in jih potisnili v neko lopo ter lopo zažgali. Zgorelo je 800 oseb. — V Vladikavkazu je prišlo do boja med vstasi in konservativci. Ubite so bile 4 osebe, ranjenih pa 17. — V Rigi so bili krvavi poulični poboji. 8 oseb je bilo ubitih.

— **Novo švedsko ministrstvo** se je sestavilo sledeče: ministrski predsednik in pravosodni minister Staaff; minister vnanjih zadev Trolle, dozdej poslanik v Kopenhagnu; vojni minister polkovnik Tingsten; minister mornarice kontreadmiral Sidner; minister notranjih zadev Schoette; finančni minister Biesert; minister za uk in bogočastje ljudskošolski učitelj Berg; poljedelski minister Taan, minister brez portfelja justični svetnik Markse pl. Virtemberski.

— **V New-Yorku** bodo v kratkem volitve načelnika mestne uprave. Nasproti si stoje 3 kandidatje, 2 demokrata Georg Me Clellan in William R. Hearst ter republikanec William M. Ivin.

Književnost in umetnost.

— **Romana „Nebesa“** je izšlo doslej celo I. poglavje. Kakor nas zagotavlja pisatelj, ima roman povse človekoljubne tendence. — Mi še govorimo!

— **„Trije tički“.** Izšla je pod gornjim naslovom burka v dveh dejanjih, dobiva se po 50 vin. (po pošti 10 vin. več) pri pisatelju Jaki Štoka v Trstu (Narodni dom) ter v knjigarnah gg. A. Gabrščka v Gorici, L. Schwentnerja v Ljubljani in L. Hartmann v Zagrebu. — Burka je polna srezega humorja in jo našim diletantskim odrom priporočamo.

Raznoterosti.

— **Krpalni stroj.** V vsaki večji družini vzame potrebno krpanje oblačil in nogavic mnogo časa. Vsakdo si lahko misli, da je to veliko breme v družinah z 10—20 glavami, kaj šele v zavodih, deških, deklških in drugih z 200 in več osebami. — Temu zlu je že dalje časa odpomagano z Singerjevimi krpalnimi strojem, ki izvrši omenjeno delo hitro, lepo in trpežno. Vendar se pa rabi za krpanje nogavic neprimerno več časa, in tudi ni zmožno vsako dekle za hitro in dobro delo. Končno se je posrečilo sloviti in podjetni tvrdki Singer Co. izumiti stroj za krpanje nogavic, ki to delo izvršuje v največjo zadovoljnost. Kar je preje delalo sedem pridnih in izurjenih rok, to stori jih sedaj dvoje, in sicer tako lepo in trpežno, da ima vsakdo veselje nad zgotovljenim delom. Radi tega priporočamo stroj vsem večjim družinam, oz. zavodom; omenjamo še, da tvrdka brezplačno podeljuje tozadevni pouk.

— **Letne čase** naznanjajo koledarji (praktike) še vedno po stari zvezdoslovski šegi, da se pomlad začne 21. ali 23. sušca, poletje 21. ali 22. rožnika, jesen 21. ali 23. kimovca, zima 21. ali 22. grūdna. Vremenoslavci so pa začeli leto deliti bolj po resničnem navadnem vremenu. Štejejo namreč cel december, januar in februar za zimo, marec, april in maj za pomlad, junij, juli in avgust za poletje, september, oktober in november pa za jesen.

— Zdravilo za sušico ali tuberkulozo (jetiko) je baje izumil nemški učenjak profesor Behring, katerega ima človeštvo že zahvaliti za konjski krvni ocedek („serum“), s katerim se zdaj zdravi davica ali difterija. Behring se ni na koncu svojih poskusov, dajal je svoje sredstvo dosedaj samo živalim, človeku še nobenemu. Ob drugem novem letu upa, da mu bo mogoče izročiti svetu svojo iznajdbo. Imenuje jo za zdaj skrivnostnim znamenjem „T. G.“

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se pravi vsakdanja kavina pijača.

Zahtevajte le izvirne savoje z imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

ZAHVALA.

Povodom smrti našega preblagega, sedaj v miru počivajočega očeta, oziroma strica, tasta in dedca, gospoda

ANDREJA ELSBACHER

izkazovalo se nam je toliko tolažilnega sočutja, da si usojamo izreči tem potom vsem našo najgloblje hvalo. Posebno se zahvaljujemo visokočastiti duhovščini iz Laškega trga, Šmarjete, Sent Lenarta, Št. Jederte in Šmiklavža za velečastno spremstvo k zadnjemu počitku; nadalje vsem drugim udeležencem pogreba, osobito slavnemu zastopu tržke občine, ravnateljstvu posojilnega društva, trgovski zadrugi in prostovoljno gasilnemu društvu na Laškem, dalje slavnemu ravnateljstvu posojilnice v Celju, skupnemu pevskega zboru „Celjskega pevskega društva“ in „Bralnega društva“ na Laškem za gniljivo nagrobno petje in slednjič vsem onim, ki so darovali na krsto prekrasne vence.

LAŠKI TRG, dne 4. novembra 1905.

ŽALUJOČI OSTALI.

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najbolje izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorec so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi“ slov. posojilnic v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje
vsakovrstnih pušk
za lovcе in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (255) zastoj in poštnine prosto. 50-24

Listnica uredništva.
G. J. B. v M. Došlo za danes prepozno. V torek že prekasno?

Gospodje kupci!

Kam greste po letošnji mošt?
V župniji **Sv. Barbare v Halozah** se je letos precej dobre vinske kapljice pridelalo, da se take na novi trti nismo imeli. Na to opozarjam p. n. vinske kupce, ki nas naj blagovolijo sami obiskati in na licu mesta letošnji mošt pokusiti. — To omenjamo radi tega, ker se najdejo brezvestni vinski mešetarji v sosednji župniji, ki nam s tem mnogo škodujejo, da ponujajo in prodajajo večina na Hrovaškem kupljeno vino za naše. — Zadnja žel. postaja **Možganjci** nižje Ptuja.
Anton Korenjak, posestnik vinograda.

Jadranska banka v Trstu
(bančni prostori v ulici Nicolò Machiavelli šte. 26)

pričela je svoje poslovanje ter opravlja vse bankovne in menične posle: eskomptuje menice, daje predujeme na vrednostne papirje, kakor tudi na blago, ležeče v javnih skladiščih. — Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste devize, inozemski zlati in srebrni denar ter bankovce, vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji. Izdaja nakaznice na vsa glavna tržišča monarhije in inozemstva, dovoljuje kredit proti dokumentom ukrcanja. — Sprejema denar na vložne knjižice kakor tudi na tekoči in žiro račun. — Preskrbuje vsa borzna naročila najhitreje in najvestneje pod kulantnimi pogoji. — Posreduje in konvertira hipoteke pri prvih hipoteknih zavodih pod najugodnejšimi pogoji.

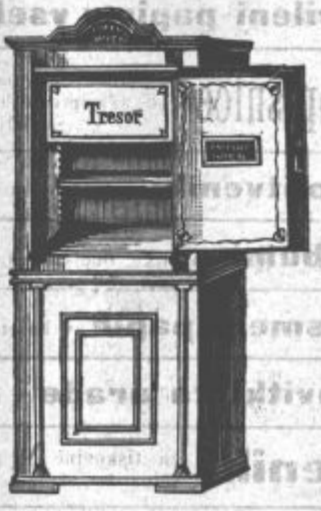
Zvezna

se priporoča velečastiti duhovščini, slavnemu učitelstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v kratkem času okusno in ceno. — V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. — Dalje: uradne tiskovine, kvarte, račune, pismene papirje, vizitke, cenike, etikete, bolete, brošurice, časopise, knjige, cirkularje, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, molitvenike, mrtvaška naznanila, ter sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari. Za posojilnice, hranilnice in druge zavode se izdelujejo hranilne knjižice vezane v celo ali pol platno z zlatim ali črnim tiskom po zelo nizkih cenah. Vzorec na razpolago. — Vezava različnih liturgičnih knjig, kakor „Missale Romanum“ itd. šolske in druge urade najtrpežneje pisma, pristopne liste, menice itd.

tiskarna

v Celju

Najboljše peči in štedilnike
vseh vrst, peči predpisane za šole, kakor trajno gorljive irske peči, priporoča
trgovina z železnino „Merkur“ P. Majdič, Celje
katera ima tudi samoprodajo **H. L. Lattermannovih** peči za kurjavo z žaganjem.
V zalogi so krasna pečna okrilja in predpečniki, razne novosti primerne za božična darila, kakor čajniki, brzo- in samovari, mizice za cvetlice, drsalice i. t. d.
Prodajam zanesljivo, proti ognju in vlamu varne **blagajne** ceneje kakor bodisi katera hoče tovarna, — poljedeljske stroje vseh vrst — posebno **slamoreznice**.
Zaloga nepremočljivih **plaht za vozove in komate**.
Najboljše umetno gnojilo, Tomaževa žlindra in kajnit.

**Trgovina s papirjem, pisalnim
in risalnimi potrebščinami**

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

ZVEZDA TRGOVINA

prej D. HRIBAR

Rotovška ulica 2 **CELJE** Rotovška ulica 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pisмени, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Novosti:

Studenčni kataster, dnevnik občinskega zaklada, dnevnik ubožnega zaklada } za občine
Dopisnice za naznanila izostanka vojaških prememb

Izpisek iz zemljiške knjige } za odvetnike
a) posestni list } in notarje
b) bremenski list

Dopisnice, poštne spremnice, nakaznice, zalepke, spremnice s povzetjem, menice, čeki in poštne položnice za c. kr. poštne hranilnice } veljavno samo za naučne namene
Razdelitev učne tvarine, spisal K. Marschitz

Temni lak za prebarvanje šolskih tabel.

Tintni ekstrakt za napravo dobrega črnila.

Dnevniki za preparacije.

Rudeča barva za črtanje lesenih šolskih tabel.

Okraski za rakve.

Strune za gosli, citre, kitare in tamburice.

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonoma, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Oddjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnatate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času

Svileni papir v vseh barvah.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od napriprostejše do najfinejše izdelave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pisмени papir v kasetah in mapah.

Zavitki za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago.

Solidna in točna postrežba.

Pozor, tamburaši! Izšli so novi ceniki najnovejših partitur najboljših skladateljev kakor Farkaša, Broža, Hruze, Machača itd., poleg tudi cenik tamburaških potrebščin prve sisačke tvornice za tamburice, **J. Stjepušin v Sisku.**

Želod

lep, zdrav plača
po 5—8 K 100 kg
Ant. Kolenc v Celju.

(577) 5—1

Češko posteljno perje

po nizki ceni. 5 kg novo, očiščeno K 300, boljše K 120, belo, pavonomehko, očiščeno K 120, K 240, snežnobelo, pavonomehko, očiščeno K 300, K 360. Pošilja se franko po povzetju. Zamena in vračilo proti povračilu portostroškov (527) 6—4 dovoljena.
Benedikt Sachsel, Lobes 347, p. Pilzno, Češka.

Dobra gostilna
pri 'APATU' Velenje

se takoj odda na račun.
Potrebno je da se kavejca položi; visokost podogovora.

VINCENC ČAMERNIK

kamnoseški mojster v CELJU, Nova ulica števil. 11

naznanja prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu, da je opremil vsled mnogobrojnih naraščajočih naročil svojo delavnico specialno za proizvode cerkvenih kamnoseških del, kakor altarjev, prižnic, obhajilnih miz i. dr., sploh za monumentalna dela, s sedaj h konkurenci potrebnimi stroji z modernim obratom, ter bo v nadalje mogel ustreči tudi največjim zahtevam gori imenovanih del. — Kot lastnik večih kamnolomov za peščenec, beli mramor in temni granit, more ustreči slav. občinstvu sploh po konkurenčnih cenah ter se zahvaljujoč za dosedaj izkazano zaupanje, priporoča i v bodoče.

(572) 3—2

Lastni podobarski atelije za sohe in ornament.

HLODI

Nova tovarna za lesne izdelke v Ljubljani kupuje skozi celo leto proti gotovini sledeče hlode na **kubični čevelj** franko državni kolodvor Ljubljana:

	vrsta I.	II.
Smrekove, jelkove in borove od 24 cm naprej, dolgosti 4, 5, 6, 7 in 8 metrov	K — 54	— 52
Bukove od 26 cm debelosti naprej, dolgosti m 2'20 in m 4'40	— 48	— 44
Hrastove od 28 cm debelosti naprej, dolgosti od 2 m naprej	1 —	— 80

Ponudbe se sprejmejo za vsakršno število in je iste nasloviti na

(534) 100-1

tovarno za lesne izdelke

cesta na Rudolfovo železnico št. 47.

Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

Original **SINGER** Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica števil. 8. (152) — 64

Oddaja stavbe

epnadstropnega šolskega poslopja na Polzeli z nčinima sobama, eno sobo za učila in konference in dvoje učiteljskih stanovanj vsako z 2 sobama in kuhinjo in s kletmi.

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila **1. novembra 1905 ob 10. uri predp. šoli na Polzeli.** Stavba se bo oddala le temu glavnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 39387 K 14 v.

Stavbeni operat, sestojč iz stavbenih načrtov, arhitekturnega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih pogojev je v upogled razpoložen v šoli na Polzeli pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe priložiti 3939 K varščine.

Okrajni šolski svet na Polzeli
dne 29. oktobra 1905.

Načelnik: Franc Turnšek.

Vaprodaj

je 300 hl novega, belega vina prav dobre kakovosti. (574) 3-1

egorič-dediči, Stojski vrh v Halozah, p. Št. Vid pri Ptuj.

Kupujte narodni kolek!

Na račun

sprejemem dobro gostilno ali manjšo trgovino takoj. Pisma pod: A. O. poste rest. Ortenek, Dolenjsko. (76) 2-2

Sprejmeta se

koj spreten **trgovski pomočnik** **učenc** z dobrimi spričevali, slov. in nem. jezika ter pisave popolnoma zmožna, v trgovino mešanega blaga pri **panju Osetu na Vranskem.**

Učenca

primerno šolsko izobrazbo, poštenih starišev sprejme takoj **MAEL SALMIČ, urar in zlatar v Celju** Narodni dom. (501) 6

Cunard-Line.

priljubljena, najcenejša in dobra vožnja iz Ljubljane v Parizo je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške pomorske družbe „Cunard-Line“, to je gotovo in se ne bo spremenilo. Veliki, moderno opravljeni, snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje glavno pošto. **Andrej Odlasek** želez. in hišni posestnik v Ljubljani, Slomškove ulice 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa osebno v pisarno pride. — Po kolodvorih in cestah ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi.

Suhe gobe, mališno štupo, orehe laneno seme, oves, pšenico, ječmen, rž, krompir, fižol, lečo, proso, kumin, seme od sončnice, kamelice, konoplje, deteljno seme, sploh vse deželne pridelke kupuje (42) 50-44

Ant. Kolenc, trgovec v Celju
Narodni dom.

Slavnemu občinstvu pa priporoča svojo bogato zalogo vedno svežega špicerijskega blaga na debelo in drobno. kakor tudi pristno domače vino v sodih od 56 ltr. naprej vse po najnižji ceni.

Svoji k svojim!

(511/a) 104-9

Prilave za valjanje perila (valjarje), - - pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje **tvrdka**

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto

Stanje hranilnih vlog: nad 20 milijonov K. Rezervni zaklad: nad 700.000 K.

V lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3 poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

Mestna hranilnica ljubljanska

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje **po 4%**

ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. pošne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posojuje se tudi na menice in na vrednostne papirje. (264) 7-6

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na štiri in tričetrt odstotke.

Za občinska in korporacijska posojila v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vranksko pa od pet na štiri in pol odstotke.

Obrestna mero za hranilne vloge ostane kot je bila dosedaj 4%.

(14) 45

Zajčje kože

kakor tudi lisičje, kunine, dihurjeve, jazbečove in goveje ter telečje kože, kupuje po najvišji ceni (567) 3-2

ROBERT DIEHL, Celje, (Stadt Graz).

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo à
40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90
v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom.
Celje, Puttan N.
Dobrna, Strasser Paul.
Gotovlje, Malgaj Fr.
Gornji grad, J. Božić.
Krasnik, Bauerheim P.
Loka, Jakša Ivan
Mozirje, Žuža Fr. (386) 44-14

Nova cerkev, Arič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob J. Ž., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizman M.
Št. Peter, Korun Fr.
Šmarje, Štupica Fr.

Šmarje, Löschnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Fazarine A.
Vransko, Schwentner K.
Vojnik, Zottl Fran.
Žusem, Gajšek Flor.

Prodajalne v drugih krajih daje e. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

PRIPOROČA
VIZITNICE
ZVEZNA TISKARNA

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

(369) 20-15

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsako naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 105, Slavonija.** Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju kataru in odstranjuje goste sline ter daluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča. (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v. Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu šte. 105, Slavonija.

Potnikom v Ameriko v predvarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov
ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkreajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

(449) 17-10

Trgovina

z mešanim blagom

v prijaznem kraju brez konkurence se
tako v najem. Natančnejša pojasnila

Anton Topolak
trgovec v CELJU.

(551) 3

PELINKOVAC POKORNY

Reg. varst. znamka

Tek zbujajoči in okusni

pelinov liker

!Od zdravnikov jako priporočani!

Dobiva se v tozadevnih

trgovinah, kavarnah itd.

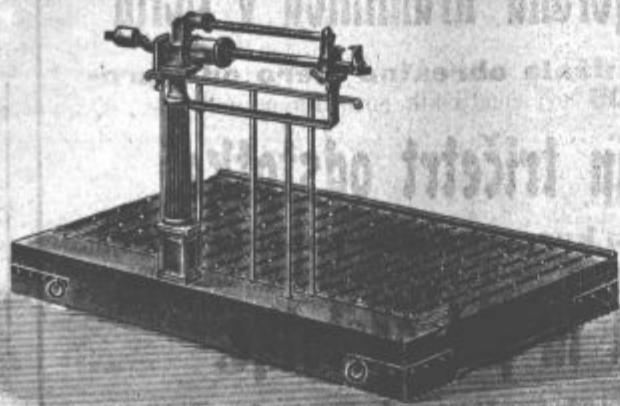
Poskusni poštni zabojček 4-7

ali 1/2 litra à K 5-80 franko.

Del. družbe liberne tovarne, PORORNY

ZAGREB, ustan. 1862.

Zastopnik za Maribor in okolico
Ivan Dernošek v Mariboru.

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam
tudi stare, bodisi decimalke,
premostne ali sploh vsake vrste
tehtnice.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
tudi zidarska dela z jamstvom dobrega
izrišila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vod-
njakov ali hidravličnimi
vidri, odkoder se voda lahko
poljubno napelje bodisi v

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča,
bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. —
Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
zasebne hiše itd. — Železna vrata za prodajalne in
skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna
napeljava strelovodov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča
dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40-30

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ CELJE ♦ Poljska ulica št. 14.

